

Metsästys eteläisen Suomen kansallispuistoissa

Ympäristöministeriön asettaman työryhmän raportti

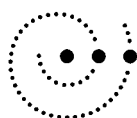

Metsästys eteläisen Suomen kansallispuistoissa

Ympäristöministeriön asettaman työryhmän raportti

Helsinki 2006

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RAPORTTEJA 10 | 2006

Ympäristöministeriö
Alueidenkäytön osasto

Taitto: Ainoliisa Miettinen
Kansikuva: Esa Pienmunne

Julkaisu on saatavana myös internetistä:
www.ymparisto.fi > Ympäristöministeriö
> Julkaisut > Ympäristöministeriön raportteja -sarja

Edita Prima Oy, Helsinki 2006

ISBN 952-11-2310-9 (nid.)
ISBN 952-11-2310-9 (PDF)
ISSN 1796-1696 (pain.)
ISSN 1796-170X (verkkokoj.)

YMPÄRISTÖMINISTERIÖLLE

Ympäristöministeriö asetti 15.6.2005 työryhmän, jonka tehtävänä oli:

1) Kehittää käyttökelpoinen malli eteläisen Suomen kansallispuistojen riistaeläinkantojen, erityisesti hirvieläinkantojen määrän arvioimiseksi sekä niiden mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen todentamiseksi itse kansallispuistoissa ja myös niiden vaikutusalueella,

2) Luoda periaatteet, joiden perusteella erityisesti kansallispuistojen hirvieläinkantojen, mutta myös muiden haitallisessa määrin lisääntyneiden eläinkantojen sääntelyyn voitaisiin tarvittaessa ryhtyä nykyisen luonnonsuojelulain mukaisesti ottaen huomioon puistojen käytön muut tarpeet ja käyttäjätahot sekä kansallispuistoihin liittyvät kansalliset, yhteisöoikeudelliset ja kansainväliset tavoitteet.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin ympäristöneuvos Seppo Vuolanto ympäristöministeriöstä ja jäseniksi kutsuttiin hallitusneuvos Tanja Viljanen maa- ja metsätalousministeriöstä (varajäsen ylitarkastaja Sauli Härkönen), hallitussihteeri Tia Laine-Ylijoki ympäristöministeriöstä (ylitarkastaja Jukka-Pekka Flander), apulaistoiminnanjohtaja Jari Pigg, Metsästäjien Keskusjärjestö (kehittämispäällikkö Tuomo Pispä), toiminnanjohtaja Juha K. Kairikko, Suomen Metsästäjäliitto (hallituksen puheenjohtaja Esko Eela), Natura-vastaava Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry (luonnonsuojelupäällikkö Ilpo Kuronen), suojelujohtaja Jari Luukkonen, Suomen WWF (suojelukoordinaattori Petteri Tolvanen), järjestöpäällikkö Johanna Zingelmann, Suomen Latu ry (ulkoilupäällikkö Matti Hirvonen), erä- ja luonto-opas Maria Fonsell, Suomen luonto- ja ohjelmapalveluyrittäjät ry (puheenjohtaja Stefan Blomqvist). Sihteeriksi määrättiin suojelubiologi Antti Below Metsähallituksesta.

Työryhmä valitsi varapuheenjohtajakseen hallitusneuvos Tanja Viljasen (MMM). Työryhmä kokoontui yhteensä 8 kertaa. Asettamiskirjeessä mainittu eteläinen Suomi rajattiin tarkoittamaan metsästyslain 8 §:n ns. vapaan metsästysoikeuden vyöhykkeen eteläpuolella olevaa aluetta.

Työryhmä kuuli työnsä aikana seuraavia asiantuntijoita: tutkija Vesa Ruusila (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos), tutkija Seija Väre (YS-Konsultit Oy), erikoissuunnittelija Timo Halme (Metsähallitus), aluepäällikkö Erkki Virolainen (Metsähallitus) ja riistapäällikkö Reijo Orava (Uudenmaan riistanhoitopiiri). Metsäntutkimuslaitoksen Kolin kansallispuiston johtajalta pyydettiin lausunto metsästysmahdollisuuksista Kolin kansallispuistossa.

Lisäksi järjestettiin tilaisuus kuulla paikallisia metsästäjiä, retkeilijöitä, luonnonsuojelijoita ja yrittäjiä Hämeen luontokeskuksessa 25.10.2005, ja sen jälkeen tehtiin maastokäynti Liesjärven kansallispuistoon.

Saatuaan työnsä valmiiksi työryhmä jättää kunnioittaen ehdotuksensa ympäristöministeriölle.

Työryhmän työhön liittyy jäsenten Viljanen ja Pigg yhteinen eriävä mielipide.

Helsingissä 7.3.2006

Seppo Vuolanto

Tanja Viljanen

Tia Laine-Ylijoki

Jari Pigg

Juha K. Kairikko

Tapani Veistola

Jari Luukkonen

Johanna Zingelmann

Maria Fonsell

Antti Below

SISÄLLYS

Ympäristöministeriölle	3
Yhteenveto	7
1 Johdanto	9
2 Luonnonsuojelualueista	11
Kansallispuisto	11
Kansallispuistojen rauhoitussäännökset	12
3 Metsästys luonnonsuojelualueilla	13
Metsästys kansallispuistoissa	13
4 Metsästys eteläisen Suomen kansallispuistoissa	14
5 Natura 2000 -verkosto ja kansallispuistot	17
6 Kansallispuistot yhdistyneiden kansakuntien (YK) luettelossa	19
YK:n ja IUCN:n suojelualueluokitukset ja Suomen kansallispuistot	20
7 Metsästyksen mahdollisuudet ja haitat kansallispuistoissa	21
7.1 Metsästyksen mahdollisuudet kansallispuistoissa metsästyksen kansallispuistoissa myönteisesti suhtautuvien mukaan	21
Metsästyksen järjestäminen käytännössä	22
7.2 Metsästyksen haitat kansallispuistoissa metsästyksen kielteisesti suhtautuvien mukaan	23
Vaikutus kansallispuistojen käyttöön	23
Vaikutus hirvieläinkantoihin	25
Vaikutus liikenneonnettomuuksiin	26
Kansainvälinen näkökulma	26
8 Riistaeläinkantojen arviointi kansallispuistoissa	27
9 Työryhmän ehdotukset	28
Malli hirvieläinten ja muun riistan määrän selvittämiseksi	28
Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen	28
Pienpetojen pyynti	28
Hirvieläinten pyynti	29
Muu metsästys	29
Liikenneturvallisuus	29
Natura 2000 -verkosto ja metsästys	30
Eriävä mielipide	31
Liitteet 1–10	33
Kuvailulehti	53
Presentationsblad	54

Yhteenveto

Kansallispuistot ovat luonnonsuojelualueita. Ympäristöministeriön asettama työryhmä kehitti asettamiskirjeen mukaisesti mallin eteläisen Suomen kansallispuistojen riistaeläinkantojen, erityisesti hirvieläinkantojen määrän arvioimiseksi sekä niiden mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen todentamiseksi itse kansallispuistoissa ja myös niiden vaikutusalueella. Työryhmä loi lisäksi periaatteet, joiden perusteella erityisesti kansallispuistojen hirvieläinkantojen, mutta myös muiden haitallisessa määrin lisääntyneiden eläinkantojen sääntelyyn voitaisiin tarvittaessa ryhtyä nykyisen luonnonsuojelulain mukaisesti ottaen huomioon puistojen käytön muut tarpeet ja käyttäjätahot sekä kansallispuistoihin liittyvät kansalliset, yhteisöoikeudelliset ja kansainväliset tavoitteet. Työryhmä määritteli eteläiset kansallispuistot metsästyslain 8 §:n mukaisen vapaan metsästysoikeuden eteläpuolella sijaitseviksi (kartta, liite 4). Työssään työryhmä päätti keskittyä hirvieläimiin ja vierasperäisiin pienpetoihin sekä kanadanmajavaan.

Raportissa tarkastellaan kansallispuistojen kansainvälisiä ja kansallisia tavoitteita sekä muita luonnonsuojelualueita yleensä metsästyksen kannalta. Natura 2000-verkoston erityispiirteitä verrataan kansallispuistojen tavoitteisiin. Metsästyksen kehittämismahdollisuuksia ja toisaalta metsästyksen mahdollisesti liittyviä haittoja selvitetään.

Työssä todettiin, että säädökset eteläisten kansallispuistojen metsästysmahdollisuuksista etenkin hirvien pyynnin ja siihen liittyvän hirvenajon suhteen vaihtelevat. Eräissä kansallispuistoissa on sallittu hirven ajo, mutta muutamissa puistoissa se on kielletty. Muutamassa puistossa metsästys on sallittu, eräässä tapauksessa ainoastaan hirvenmetsästys (taulukko 1, sivu 14). Vaihtelu johtuu enemmän puistojen perustamisen ajankohdista kuin luonnonoloista.

Työryhmä on todennut, että kansallispuistoissa hirvieläinten määrästä on olemassa tutkittua tietoa lähinnä talviajalta. Sen sijaan metsästyskauden alun käsitykset hirvieläinten hakeutumisesta kansallispuistoihin perustuvat metsästäjien omiin kokemuksiin ja havaintoihin. Kuullun asiantuntijan mukaan hirvieläimet nuorten metsien asukkeina eivät juuri pyri hakeutumaan kansallispuistoihin, sillä niiden metsät ovat ympäristöään vanhempia.

Työryhmä esittää, että hirvieläinten pyyntiä ja hirvenajoa eteläisissä kansallispuistoissa koskeva säädöspohja tulisi yhtenäistää. Työryhmä ehdottaa, että ympäristöministeriö yhtenäistää eteläisten kansallispuistojen hirven pyyntimahdollisuudet valmistelemalla asianomaiset säädösmuutokset. Työryhmä esittää, että säädöksiä yhtenäistetään siten, että hirven ajo ja luvanvaraisten hirvieläinten metsästyksen sallitun koiran käyttö pääsääntöisesti sallittaisiin. Muut hirvieläimet jätetään pyynnin ulkopuolelle. Kansallispuiston haltijalle tulee antaa valtuudet ratkaista käytännössä paikallisten olosuhteiden mukaan, miten hirvien ajo voisi tapahtua vaarantamatta kansallispuiston muuta käyttöä.

Lisäksi työryhmä esittää, että kansallispuistojen henkilökunta ryhtyisi selvittämään metsästysseurojen, tutkimuslaitosten ja metsästäjien kanssa hirvieläinten ja muun riistan määriä.

Suomen luonnolle vierasperäisten pienpetojen pyyntiä tulisi jatkaa, kanadanmajavaa metsästää silloin, kun euroopanmajavan leviäminen estyy, sekä liikenneturvallisuutta parantaa kansallispuistojen kanssa risteävillä ja niitä sivuavilla teillä.

Edelleen esitetään perustettavaksi työryhmä selvittämään metsästyksen periaatteita Natura 2000 -alueilla.

1 Johdanto

Ympäristöministeriö asetti 15.6.2005 työryhmän, jonka tehtävänä oli:

- 1) Kehittää käyttökelpoinen malli eteläisen Suomen kansallispuistojen riistaeläinkantojen, erityisesti hirvieläinkantojen määrän arvioimiseksi sekä niiden mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen todentamiseksi itse kansallispuistoissa ja myös niiden vaikutusalueella.
- 2) Luoda periaatteet, joiden perusteella erityisesti kansallispuistojen hirvieläinkantojen, mutta myös muiden haitallisessa määrin lisääntyneiden eläinkantojen sääntelyyn voitaisiin tarvittaessa ryhtyä nykyisen luonnonsuojelulain mukaisesti ottaen huomioon puistojen käytön muut tarpeet ja käyttäjätahot sekä kansallispuistoihin liittyvät kansalliset, yhteisöoikeudelliset ja kansainväliset tavoitteet.

Työryhmän puheenjohtajaksi nimettiin ympäristöneuvos Seppo Vuolanto ympäristöministeriöstä ja jäseniksi:

Hallitusneuvos Tanja Viljanen, Maa- ja metsätalousministeriö
(varajäsen ylitarkastaja Sauli Härkönen)
Hallitussihteeri Tia Laine-Ylijoki, Ympäristöministeriö
(varajäsen ylitarkastaja Jukka-Pekka Flander)
Apulaistoiminnanjohtaja Jari Pigg, Metsästäjain Keskusjärjestö
(varajäsen kehittämisspäällikkö Tuomo Pispä)
Eräneuvos Juha K. Kairikko, Suomen Metsästäjäliitto
(varajäsen hallituksen puheenjohtaja Esko Eela)
Luonnonsuojelusihteeri Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
(varajäsen luonnonsuojelupäällikkö Ilpo Kuronen)
Suojelujohtaja Jari Luukkonen, Suomen WWF
(varajäsen suojelukoordinaattori Petteri Tolvanen)
Järjestöpäällikkö Johanna Zingelmann, Suomen Latu ry
(varajäsen ulkoilupäällikkö Matti Hirvonen)
Erä- ja luonto-opas Maria Fonsell, Suomen luonto- ja ohjelmapalveluyrittäjät ry
(varajäsen puheenjohtaja Stefan Blomqvist)

Työryhmän sihteeriksi nimettiin suojelubiologi Antti Below Metsähallituksesta. Työryhmä valitsi keskuudestaan varapuheenjohtajaksi Tanja Viljasen.

Työryhmä kokoontui yhteensä 8 kertaa. Työryhmä kuuli työnsä aikana seuraavia asiantuntijoita: tutkija Vesa Ruusila (Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos), tutkija Seija Väre (YS-Konsultit Oy), erikoissuunnittelija Timo Halme (Metsähallitus), aluepäällikkö Erkki Virolainen (Metsähallitus) ja riistapäällikkö Reijo Orava (Uudenmaan riistanhoitopiiri). Metsäntutkimuslaitoksen Kolin kansallispuiston johtajalta pyydettiin lausunto metsästysmahdollisuuksista Kolin kansallispuistossa.

Lisäksi työryhmä järjesti tilaisuuden kuulla paikallisia metsästäjiä, retkeilijöitä, luonnonsuojelijoita ja yrittäjiä Hämeen luontokeskuksessa 25.10.2005 järjestetyssä tilaisuudessa, jonka jälkeen tehtiin maastokäynti Liesjärven kansallispuistoon.

Työryhmä rajasi työnsä siten, että työryhmän asettamiskirjeessä mainittu eteläinen Suomi rajattiin tarkoittamaan metsästyslain 8 §:n ns. vapaan metsästysoikeuden vyöhykkeen eteläpuolella olevaa aluetta. Kansallispuistoista, jotka sijaitsevat raja-alueella päätettiin, että Rokuan kansallispuisto otettiin tarkasteluun mukaan, mutta Hiidenportin kansallispuisto päätettiin jättää tarkastelun ulkopuolelle.

Työryhmä päätti keskittyä työssään hirvieläinten ja vierasperäisten pienpetojen metsästysmahdollisuuksien tarkasteluun kansallispuistoissa.

Työryhmän määräajaksi oli asetettu 31.1.2006.

2 Luonnonsuojelualueista

Luonnonsuojelualueita ovat kansallispuistot, luonnonpuistot ja muut luonnonsuojelualueet.

Suomessa on vuoden 2005 lopulla 35 kansallispuistoa, 18 luonnonpuistoa, 171 soidensuojelualuetta, 48 lehtojensuojelualuetta, 89 vanhojen metsien suojelualuetta ja noin 135 muuta suojelualuetta.

Luonnonsuojelulain mukaan luonnonsuojelualan perustamisen edellytyksenä on:

- 1) alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi;
- 2) alueella on luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja;
- 3) alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma;
- 4) alue on erityisen luonnonkaunis;
- 5) alueella on harvinaistuva perinneluontotyyppi;
- 6) luontotyyppin tai eliölajin suotuisan suojelutason säilyttäminen tai saavuttaminen sitä vaatii; tai
- 7) alue on muutoin niin edustava, tyypillinen tai arvokas, että sen suojelu voidaan katsoa luonnon monimuotoisuuden tai kauneuden säilyttämisen kannalta tarpeelliseksi.

Kansallispuisto

Kansallispuisto perustetaan luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla. Luonnonsuojelulain mukaisena perustamistavoitteena on:

- 1) luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen;
- 2) luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaaliminen;
- 3) luonnonvarojen ja luonnonympäristön kestävän käytön tukeminen;
- 4) luonnontuntemuksen ja yleisen luonnonharrastuksen lisääminen; sekä
- 5) luonnontutkimuksen edistäminen.

Kansallispuisto voidaan perustaa vain valtion omistamalle alueelle. Kansallispuistoon liittyvä, muun julkisoikeudellisen yhteisön kuin valtion omistama alue voidaan yhteisön suostumuksella liittää kansallispuistoon (LsL 22 §).

Kansallispuiston pinta-alan on oltava vähintään 1 000 hehtaaria. Alueella on oltava merkitystä yleisenä luonnonnähtävyytenä tai muutoin luonnontuntemuksen lisäämisen tai yleisen luonnonharrastuksen kannalta.

Kansallispuistojen rauhoitussäännökset

Kansallispuistossa on luontoa muuttava toiminta kielletty.

Kansallispuistossa ovat kuitenkin sallittuja sellaiset toimenpiteet, joita luonnonsuojelualueen hoito tai käyttö edellyttää ja jotka eivät vaaranna alueen perustamistarkoitusta (14 §). Esimerkiksi marjojen ja sienten poimiminen on sallittu, samoin onkiminen ja pilkkiminen. Kansallispuiston rauhoitussäännöksistä voidaan asetuksella säätää muitakin kuin luonnonsuojelulain 14–15 §:n mukaisia poikkeuksia, jos ne eivät vaaranna alueen perustamistarkoitusta.

Luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisesti kansallispuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen luvalla:

- 1) pyydystää tai tappaa eläimiä, kerätä sieniä ja kasveja tai niiden osia, eläinten pesiä ja kivennäisnäytteitä tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten;
- 2) vähentää kasvi- tai eläinlajin yksilöiden lukumäärää, jos laji on tullut liian runsaslukaiseksi tai käynyt muutoin vahingolliseksi;
- 3) kalastaa muutoinkin kuin onkimalla ja pilkkimällä;
- 4) ottaa haltuun alueelle kaatunut riistaeläin;
- 5) rakentaa poronhoitoon liittyviä rakennuksia ja rakennelmia;
- 6) tehdä geologisia tutkimuksia ja etsiä malmeja; sekä
- 7) laskeutua ilma-aluksella.

Muut poikkeukset voivat koskea muun muassa puolustusvoimien toimintaa, lento-turvallisuutta, oikeutta metsästää, luontaiselinkeinojen harjoittamista tai saamelais-ten oikeuksien huomioon ottamista alueen käyttämisessä (16 §).

Kansallispuiston hoidon ja käytön järjestämistä varten on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet puiston perustamistavoitteiden toteuttamiseksi (19 §). Hoito- ja käyttösuunnitelman laatii se viranomainen tai laitos, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Suunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö.

Kansallispuistolle on sen käyttäjiä varten laadittava järjestyssääntö, jossa annetaan tarpeelliset rajoitukset alueen käytölle (20 §). Järjestyssäännön antaa se viranomainen tai laitos, jonka hallinnassa alue on. Järjestyssäännöllä voidaan määrätä esimerkiksi liikkumisrajoituksia. Vastaavat lain ja asetuksen säädökset on esitetty liitteessä 1.

3 Metsästys luonnonsuojelualueilla

Metsästyskäytäntö Suomen luonnonsuojelualueilla vaihtelee mm. suojelualan luonteen, sijainnin ja perustamisajankohdan mukaan. Metsästystä luonnonsuojelualueilla säätelee luonnonsuojelulain (1096/1996) lisäksi metsästyslaki (615/1993) ja edelleen voimassa olevat vanhat suojelualueiden perustamislait ja -asetukset sekä niiden nojalla annetut järjestyssäännöt ja niiden perusteella Metsähallituksen tapauskohtainen harkinta.

Metsästys jossakin muodossa (esimerkiksi hirven ajo) on sallittu useimmilla luonnonsuojelualueilla. Merkittävän poikkeuksen muodostavat luonnonpuistot ¹, joissa metsästäminen on kielletty lukuun ottamatta paikallisten asukkaiden harjoittamaa riekon ansapyyntiä Kevon luonnonpuistossa.

Soidensuojelualueilla metsästys on sallittu vapaan metsästysoikeuden vyöhykkeellä Pohjois-Suomessa. Sen ulkopuolella se on jätetty alueen järjestyssäännössä ratkaistavaksi asiaksi. Pääosalla näistäkin soidensuojelualueista kuitenkin metsästetään, vaikka järjestyssääntöä ei ole vielä laadittu. Lehtojensuojelualueilla metsästys on perustamisasetuksissa kielletty vapaan metsästysoikeuden vyöhykkeen ulkopuolella. Etelä-Suomen vanhojen metsien suojelualueilla on vain hirvenajo metsästyksen yhteydessä sallittu alueen haltijan luvalla (asetus 1115/1993).

Metsästys kansallispuistoissa

Metsästyslain 8 §:n tarkoittamalla ns. vapaan metsästyksen vyöhykkeellä olevissa kansallispuistoissa Pohjois-Suomessa on kuntalaisilla oikeus metsästää myös kansallispuistoissa tiettyjä rajoitusosia lukuun ottamatta. Lähes kaikki metsästykselle sallitut puistot sijaitsevat Lapin ja Oulun lääneissä. Etelä-Suomen kansallispuistoissa metsästys on yleensä kielletty. Poikkeuksena tästä on Saaristomeren kansallispuisto, jossa metsästys on sallittu Saaristomeren kansallispuiston ns. yhteistoiminta-alueeseen kuuluvissa kylissä vakinaisesti asuville Metsähallituksen luvalla.

Metsästyslain mukaan oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään. Metsästyksen rajoittaminen metsästyslain nojalla on mahdollista yleisen turvallisuuden vuoksi tietyllä alueella (23 §) tai riistanhoitopiiri voi rajoittaa tietyn riistaeläimen metsästystä metsästyslain 38 §:n mukaisesti. Eri riistaeläinlajeille on määritetty metsästysasetuksessa rauhoitusajat (24 §).

Metsästyslain ja -asetuksen säädöksiä on esitetty liitteessä 2.

Suomen kansallispuistojen metsästyskäytännöt esitetään liitteissä 4 ja 5.

¹ Luonnonpuistot ovat luonnonsuojelulain nojalla perustettuja, tutkimuskäyttöön tarkoitettuja alueita, joilla ihmisen kaikenlainen vaikutus pyritään pitämään mahdollisimman vähäisenä.

4 Metsästys eteläisen Suomen kansallispuistoissa

Työryhmä katsoi toimeksiantonsa piiriin kuuluvan metsästyslain 8 §:n, ns. vapaan metsästysoikeuden eteläpuoliset kansallispuistot, jotka sisältyvät oheiseen taulukkoon (myös liitteet 4 ja 5).

Taulukko 1. Eteläisen Suomen kansallispuistot ja niiden metsästyskäytännöt.

Kansallispuiston nimi, koko, perustamisvuosi, (säädos)	Kunnat	Mahdollisuus metsästyksen
MERIALUEET		
Saaristomeri, 500 km ² , 1983, (645/1982, 130/1991)	Dragsfjärd, Nauvo, Korpoo, Houtskär	vesilinnut mukaan lukien kevätmetsästys vakinaisesti asuville, muu metsästys
Tammisaaren saaristo, 52 km ² , 1989, (485/1989)	Tammisaari	vesilinnut Jussarön entisessä luonnonpuistossa 10.9.–30.11.
Itäinen Suomenlahti, 6,7 km ² , 1982, (674/1981)	Pyhtää, Kotka, Hamina, Virolahti	vesilinnut lukuun ottamatta hanhia ja pilkkasiipeä (osalla aluetta), hirven ajo
MUUT KUIN MERIALUEET		
Uusimaa		
Nuuskio 45 km ² , 1994, (119/1994)	Espoo, Vihti, Kirkkonummi	ei
Kymenlaakso		
Valkmusa, 17 km ² , 1996, (635/1996)	Kotka, Pyhtää	hirven ajo
Repovesi, 15 km ² , 2003, (993/2002)	Valkeala, Mäntyharju	ei
Varsinais-Suomi		
Kurjenrahka, 29 km ² , 1998, (1295/1997)	Turku, Aura, Lemu, Masku, Mynämäki, Nousiainen, Pöytyä, Vahto, Yläne	hirven ajo Lammenrahkan alueella
Satakunta		
Puurijärvi-Isosuo, 27 km ² , 1993, (430/1993)	Kokemäki, Huittinen, Äetsä	ei
Kanta-Häme		
Liesjärvi, 22 km ² , 1956, (634/1956, 674/1981, 51/2005)	Tammela	hirven ajo
Torransuo, 26,7 km ² , 1990, (170/1990)	Tammela	hirven ajo
Päijät-Häme		
Päijänne, 14 km ² , 1993, (432/1993)	Padasjoki, Asikkala, Sysmä	hirven ajo Virmailansaareissa

Kansallispuiston nimi, koko, perustamisvuosi, (säädös)	Kunnat	Mahdollisuus metsästyksen
Pirkanmaa		
Seitsemäinen, 45,5 km ² , 1982, (674/1981, 116/1989, 53/2005)	Kuru, Ikaalinen	hirven ajo
Helvetinjärvi, 49,8 km ² , 1982, (674/1981, 734/1987, 384/1995, 52/2005)	Ruovesi	hirven ajo
Keski-Suomi		
Isojärvi, 22 km ² , 1982, (674/1981)	Kuhmoinen	hirven ajo
Leivonmäki, 29 km ² , 2003, (45/2003)	Leivonmäki	hirven ajo luonnonsuojelullisista syistä
Pyhä-Häkki, 13 km ² , 1956, 1982, (634/1956, 674/1981)	Saarijärvi	hirven ajo
Etelä-Savo		
Linnansaari, 38 km ² , 1956, (634/1956)	Savonlinna, Rantasalmi, Varkaus	hirven ajo
Kolovesi, 23 km ² , 1990, (167/1990)	Enonkoski, Heinävesi, Savonranta	hirvenmetsästys paikallisille asukkaille
Etelä-Pohjanmaa		
Lauhanvuori, 53 km ² , 1982, (674/1981, 945/1993)	Isojoki, Kauhajoki, Honkajoki	hirven ajo
Kauhaneva-Pohjankangas, 57 km ² , 1982, (674/1981)	Kauhajoki-Karvia	hirven ajo
Keski-Pohjanmaa		
Salamajärvi, 62 km ² , 1982, (674/1981)	Kivijärvi, Kinnula, Perho	hirven ajo
Pohjois-Pohjanmaa		
Rokua, 4,3 km ² , 1956, (273/1958)	Muhos, Utajärvi, Vaala	hirven ajo
Pohjois-Karjala		
Petkeljärvi, 6 km ² , 1956, (273/1958)	Ilomantsi	hirven ajo
Koli, 30 km ² , 1991, (581/1991, 634/1996)	Lieksa, Eno, Kontiolahti	ei
Patvinsuo, 102 km ² , 1982, (674/1981)	Lieksa, Ilomantsi	hirven ajo
Pohjois-Savo		
Tiilikajärvi, 34 km ² , 1982, (674/1981, 268/1986, 1063/1992)	Rautavaara, Sotkamo	hirven ajo

Vuoden 1923 luonnonsuojelulain (71/1923) voimassaolon aikana vuoteen 1997 saakka perustetuissa kansallispuistoissa alueiden rauhoitussäännöksiin on otettu poikkeuksia, jotka sallivat metsästyksen puistoissa, joko rajoitetusti tai eräissä tapauksissa laajemminkin. Aiemman lain aikana perustettujen kansallispuistojen rauhoitussäännökset ovat jääneet sellaisinaan voimaan uuden luonnonsuojelulain voimaantulon jälkeenkin. Myös uuden luonnonsuojelulain vuodesta 1997 voimassa ollessa perustetuissa kansallispuistoissa käytäntö on samalla tavalla vaihdellut.

Suomessa on tällä hetkellä yhteensä 35 kansallispuistoa. Metsästys on käytännössä kielletty 23 Etelä-Suomessa sijaitsevassa kansallispuistossa. Useimmissa näissä puistoissa sallitaan kuitenkin hirven ajo metsästyksen yhteydessä. Se on jätetty järjestys säännöllä tai hallintoviranomaisen päätöksellä ratkaistavaksi monessa sellaisessakin kansallispuistossa, jossa muu metsästys on kielletty.

Luonnonsuojelulaki antaa mahdollisuuden liikaa lisääntyneiden tai alkuperäiselle luonnolle haittaa aiheuttavien eliölajien vähentämiseen kansallispuistoissa. Viimeksi mainitulla perusteella minkkiä on pyydetty ainakin Itäisen Suomenlahden ja Saaristomeren kansallispuistoissa, ja valkohäntäpeuraa Tammisaaren saariston kansallispuistossa.

KHO:n hylkeidenmetsästästä Perämeren kansallispuistossa koskevan päätöksen (3003 KHO:2003:84) mukaan luonnonsuojelulaki ei anna mahdollisuutta vähentää eliölajia, mikäli haitta tai vahingot johtuvat yleisestä kannankasvusta eikä kansallispuiston perustamistarkoitus tai luonnontila ole vaarantunut. Kannan kasvun tulee aiheuttaa haittaa suojelualueen luonnolle, eikä kasvaneen kannan aiheuttama haitta suojelualueen ulkopuolella ole vähentämisen peruste. Luonnonsuojelulain antamaa mahdollisuutta haitallisten lajien vähentämiseen on tähän mennessä käytetty ainoastaan vierasperäisten lajien kohdalla.

5 Natura 2000 -verkosto ja kansallispuistot

Suomi liittyi Euroopan Unioniin vuonna 1995. Jäsenyyden ehtoihin sisältyi euroopalaisten Natura 2000 -verkostoon liitettävien alueiden rajaaminen ja ilmoittaminen Euroopan komissioon. Luonto- ja lintudirektiiveihin perustuvan Natura-verkoston tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden eli biodiversiteetin säilyttäminen. Natura-verkosto on EU:n pääasiallinen keino luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseen sekä palauttamiseen Rion biodiversiteettisopimuksen (1992) mukaisesti vuoteen 2010 mennessä. Suomi on sekä EU:n jäsenenä että erillisenä sopijaosapuolena sitoutunut tähän tavoitteeseen.

Natura-verkosto perustuu luonto- ja lintudirektiivien liitteissä mainittujen luontotyyppien ja lajien sekä lajien elinympäristöjen suotuisan suojelun tason säilyttämiseen ja saavuttamiseen. Suomen liittyessä Euroopan unioniin direktiivien liitteisiin lisättiin boreaalisia ja alpiinisia luontotyyppisiä ja lajeja, joiden suojelu on näillä luonnonmaantieteellisillä alueilla sijaitsevien jäsenmaiden vastuulla.

EU:n luonnonsuojeludirektiivien systematiikka poikkeaa kansallisen luonnonsuojelun käytännöstä. Se sallii Natura 2000 -alueiden sellaisen talous- ja muun käytön, joka ei vaikuta niihin lajeihin taikka luontotyyppisiin, joiden perusteella alue on liitetty Natura-verkostoon. Niinpä eräiden lintulajien, esimerkiksi ruisrääkän pesimäympäristöjen taikka kurkien ja hanhien levähdyspaikkojen suojelu edellyttää kyseisten lajien kannalta tärkeiden peltöjen liittämistä Natura-verkostoon, mutta ei estä maatalouskäyttöä. Vastaavasti metsästyksestä todetaan valtioneuvoston Natura 2000 -päätöksen esittelymuistiossa, että *”alueen sisällyttäminen ei pääsääntöisesti vaikuta metsästysoikeuksiin eikä niiden käyttöön, sillä Natura -alueiden suojelun tavoitteena on tiettyjen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen suojelu sekä sellaisten lajeja koskevien häiriöiden estäminen, jotka merkittäväällä tavalla vaarantavat lajien suojelutason. Metsästystä ei ole pidettävä tällaisena häiriönä muutoin kuin erityisen tärkeillä linnustonsuojelualueilla ja harmaahylkeiden suojelun kannalta merkityksellisillä alueilla.”* Moni alue ehdotettiin Natura-verkostoon pelkästään luontotyyppin perusteella, lisäksi useita alueita on valittu direktiivilajien elinympäristön suojelun perusteella.

Kaikki Suomen kansallispuistot samoin kuin valtaosa muista suojelualueista kuuluvat Natura 2000 -verkostoon. Kansallispuistojen ja muiden suojelualueiden rauhoitusmääräyksissä noudatetaan EU:n luonnonsuojeludirektiivien lisäksi kansallisia suojelutavoitteita, esimerkiksi suojelualueiden eläinlajien suojelua, vaikka kyseiset lajit eivät sisältyisikään ns. direktiivilajeihin. Kansallisten suojelutavoitteiden perusteella annetut määräykset saattavat siten poiketa EU:n Natura-periaatteista, mikä on EU-lainsäädännön perusteella mahdollista EU:n läheisyysperiaatteen noudattamista.

Metsästys voi siis olla kotimaisen suojelutavoitteen perusteella kielletty, vaikka se voisi olla Naturan eli EU:n direktiivien kannalta sallittu. Tästä syntyi väärinkäsityksiä muun muassa Liesjärven kansallispuiston laajennuksen yhteydessä. Myös työryhmän työn aikana on useaan kertaan noussut esille ajatus, jonka mukaan Natura 2000 -ver-

koston laatimiseksi pidetyissä tilaisuuksissa ja muussa informaatiossa on metsästys luvattu säilyttää Natura-alueilla. Esimerkiksi työryhmän Hämeen luontokeskuksessa pitämässä yleisötilaisuudessa 25.10.2005 selvisi, että paikallisille metsästäjille oli syntynyt käsitys, jonka mukaan Liesjärven kansallispuiston laajennusalueella, Torronsuon kansallispuistossa sekä Tervalammen ja Tartlammen Natura-alueilla jäisi mahdollisuus hirvenmetsästykseen.

Liesjärven kansallispuiston laajennushanke oli kuitenkin aloitettu Metsähallituksessa jo ennen kuin oli ollut tietoa Suomen EU-jäsenyydestä. Sitten alue osoitettiin pääosin luonnonsuojeluun Hämeen Liiton 5. seutukaavassa, jonka ympäristöministeriö vahvisti 1.10.1998. Sekaannus EU:n direktiivien ja kotimaisten tavoitteiden kesken johtui ilmeisesti siitä, että kansallispuiston laajennus ja Natura 2000 -verkoston kuuleminen olivat samoihin aikoihin vireillä, ja Naturan periaatteista tiedotettiin laajasti. Lisäksi edellä mainittujen Tervalammen ja Tartlammen alueiden osalta metsästäjien tekemiin Natura-muistutuksiin annettujen ympäristöviranomaisten vastausten tekstit ovat olleet epäselviä, metsästäjien käsityksen mukaan jopa harhaanjohtavia. Ympäristöhallinnon tiedottamisessa ei ollut tehty tavalliselle kansalaiselle riittävän selvää periaatteellista eroa toisaalta olemassa oleviin suojelualueisiin ja niiden laajennuksiin, jotka perustuivat kansallisiin tavoitteisiin, ja toisaalta EU:n direktiiveihin ja niihin alueisiin, jotka tulivat ns. uusina alueina mukaan Natura-verkostoon. Sama ongelma toistui monella muullakin alueella.

6 Kansallispuistot yhdistyneiden kansakuntien (YK) luettelossa

Maailman luonnonsuojelualueiden luettelo perustuu YK:n päätökseen, jonka perusteella Maailman luonnonsuojeluliitto (IUCN) on laatinut luetteloon pääsyn kirjaa-misperusteet ja suojelualueiden luokitusjärjestelmän (liite 9). IUCN on hyväksynyt luonnonsuojelualueille yleisen määritelmän, jonka mukaan suojelualue on lakiin taikka muihin velvoitteisiin perustuva maa- tai vesialue, joka tähtää luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen sekä niihin liittyvän kulttuuriperinnön suojeluun ja ylläpitämiseen. IUCN:n ohjeistus on jäsenmailleen suositusluontoinen.

IUCN jakaa suojelualueet niiden hoitovelvoitteen mukaan 6 pääluokkaan (I–VI).

Yhdistyneet kansakunnat ylläpitää luetteloa maailman suojelluista alueista. Luettelon alueet on luokiteltu suojeluintensiteetin, niiden edellyttämän hoidon sekä niiden ”hyötykäytön” perusteella IUCN:n tarkoitusta varten kehittämän luokituksen mukaan.

Suojelun intensiteetti – **suojeltujen ekosysteemien koskemattomuuden vaatimus** – on suurimmillaan luokassa Ia (*Strict Nature Reserves*, luonnonpuistot) ja pienimmillään kategoriassa VI.

Kansallispuistot kuuluvat luokituksen alkupäähän luokkaan II. Kyseisen luokan kansallispuiston määritelmä sekä puistojen suojelun ja hoidon tavoitteet ovat seuraavat:

Kansallispuisto

Suojelualue, jonka hoidossa keskitytään ekosysteemien suojeluun ja virkistyskäytön turvaan.

Luonnontilainen, suojeltu maa- tai merialue, joka on perustettu (a) yhden tai useamman ekosysteemin ekologisen koskemattomuuden turvaamiseksi nykysille ja tuleville sukupolville, (b) alueen suojelutavoitteen kanssa ristiriidassa olevan elinkeinon harjoittamisen tai muun käytön estämiseksi ja (c) ympäristön ja kulttuurin kanssa sopusoinnussa olevien henkisen hyvinvoinnin, tieteen harjoittamisen, koulutuksen/kasvatuksen, virkistyskäytön ja vierailumahdollisuuksien luomiseksi.

IUCN on lisäksi eri yhteyksissä katsonut, että kansallispuistojen tulisi olla riittävän laajoja turvaamaan suojeltavien ekosysteemien koskemattomuuden ja luontaisen kehittymisen – ottaen huomioon kansallispuistojen moninaiset käyttömahdollisuudet.

IUCN:n eurooppalaiset jäsenet ovat määritelleet tarkemmin em. periaatteet soveltuviksi Euroopan alueelle ja ne esitellään julkaisussa: *Guidelines for Protected Area Management Categories. Interpretation and Application of the Protected Area Management Categories in Europe* (IUCN ym. 2000²). Kansallispuistot (kategoria II) katsotaan alueiksi, jotka ovat mahdollisimman luonnontilaisia ja tavoitteiden kanssa ristiriidas-

² IUCN World Commission on Protected Areas, and EUROPARC Federation with the assistance of the World Conservation Monitoring Centre 2000: *Guidelines for Protected Area Management Categories. Interpretation and application of the protected area management categories in Europe*. 46 s.

sa olevaa luonnon hyväksikäyttöä ei sallita. Mahdollisten rajoitusten kohteina voivat olla myös metsästys ja kalastus (liite 10).

YK:n ja IUCN:n suojelualueluokitukset ja Suomen kansallispuistot

Suomen kaikki yli 1000 hehtaarin kansallispuistot ovat tällä hetkellä YK:n luettelon II luokassa. Niiden säilyminen tässä luokassa ei kuitenkaan ole itsestäänselvyys.

Sellaisen metsästyksen, joka ei liity kansallispuistossa suojeltavaan alkuperäiskulttuuriin ("indigenous people"), katsotaan yleensä olevan periaatteellisessa ristiriidassa kansallispuiston 'koskemattomuuden' vaatimuksen kanssa. Suomessa ei ole katsottu metsästyksen harjoittamisen Etelä-Suomen puistoissa olevan perusteltua kulttuurien taikka alkuperäisväestön elinolosuhteiden säilyttämisen näkökulmasta. IUCN on eri yhteyksissä suositellut, että sellaisista suojelualueista, jotka eivät täytä luokan II suojelun ja hoidon vaatimuksia, ei tulisi käyttää "kansallispuisto" -nimeä. Esim. Suomen luonnonsuojeluliitto ja WWF ovat esittäneet arvostelua liian löysistä säädöksistä, joiden mukaan metsästys uhkaa pudottaa kansallispuistomme pääosan luokkaan V.

Suomen IUCN -työryhmän muodostavat IUCN:n suomalaiset jäsenjärjestöt ja Suomen valtio, jota työryhmässä edustaa ympäristöministeriö. Työryhmässä toimii myös muita luonnonsuojeluasioita hoitavia ministeriöitä ja valtion laitoksia. Eteläisten kansallispuistojen metsästys -työryhmän tahoista IUCN:ssä ovat edustettuina maa- ja metsätalousministeriö, Metsästäjien keskusjärjestö, Metsähallitus, Suomen luonnonsuojeluliitto ry. ja Suomen WWF.

Suomen suojelualueiden tilasta on tehty tuore kansainvälinen arviointi. Metsähallituksen luonnonsuojelutoiminto vastaa lähes kaikista maamme valtion omistamista suojelualueista. Vuonna 2004 Metsähallitus tilasi riippumattoman kansainvälisen selvityksen toiminnastaan ja suojelualueidensa hoidosta. Eräänä suosituksenaan Suomen suojelualuejärjestelmän parantamiseksi työryhmä esitti selvitystä siitä, miten voitaisiin lisätä suojelutasoa joillakin suojelualueilla kieltämällä niillä kalastus ja metsästys. Tällaisiksi alueiksi ko. työryhmä ehdottaa varsinkin kansallispuistoja ja muita suojelualueita, joilla on paljon kävijöitä (*"We suggest looking into options for introducing more strictly protected areas where **hunting and fishing** are prohibited, particularly in national parks and other protected areas with many visitors"*). Ehdotuksessaan työryhmä oli tarkastellut kansallispuistojen tilannetta IUCN:n kriteereihin verrattuna³.

³ Gilligan, B., Dudley, N., Fernandez de Tejada, A. ja Toivonen, H. 2005: Management Effectiveness Evaluation of Finland's Protected Areas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 147. 175 s.

7 Metsästyksen mahdollisuudet ja haitat kansallispuistoissa

Metsästäjien lukumäärä Suomessa on yli 300 000, 6 % koko väestöstä. Metsästäjistä noin neljännes eli noin 75 000 asuu Oulun ja Lapin lääneissä. Pohjois-Suomessa metsästäjien osuus väestöstä on huomattavasti korkeampi kuin Etelä-Suomessa. Maa-seudun 15–75 -vuotiaista asukkaista 15 % metsästää ja maanviljelijöistä 25 %. Eniten metsästäjiä on Oulun riistanhoitopiirissä ja toiseksi eniten Lapin riistanhoitopiirissä, missä on vapaa metsästysoikeus valtion mailla, myös kansallispuistoissa.⁴

Niiden kansallispuistojen pinta-ala, joissa metsästys on kokonaan kielletty, on yhteensä noin 100 000 hehtaaria. Tämä on noin 0.3 % Suomen kokonaispinta-alasta. Lisäksi metsästys on kokonaan kielletty kaikissa luonnonpuistoissa sekä eräillä muilla pinta-alaltaan vähäisellä luonnonsuojelualueilla. Edellä tarkoitettujen alueiden pinta-ala on karkean arvion mukaan hieman yli 150 000 hehtaaria. Kaikkien luonnonsuojelualueiden yhteispinta-ala, joilla metsästys on kielletty, on vajaa prosentti Suomen pinta-alasta.

Työryhmä on työssään selvittänyt eteläisten kansallispuistojen metsästysmahdollisuuksien lisäämistä ja sen aiheuttamia mahdollisia etuja ja haittoja. Seuraavassa esitellään asiantuntijoiden työryhmälle esittelemiä mahdollisia metsästyksen vaikutuksia.

7.1

Metsästyksen mahdollisuudet kansallispuistoissa metsästyksen kansallispuistoissa myönteisesti suhtautuvien mukaan

Metsästystä kansallispuistoissa puoltavat katsovat, että merkittävimmät syyt hirvieläinten metsästykselle ovat ylisuuren hirvikannan vähentäminen ja liikenneonnettomuuksien vähentäminen. Lisäksi taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen näkökohtien sekä alueellisten ja paikallisten erityispiirteiden huomioiminen edellyttäisivät metsästyksen sallimista kansallispuistoissa.

Metsästyksellä kansallispuistoissa on mahdollista rajoittaa ylisuureksi kasvanutta hirvieläinkantaa ja vähentää ympäröivän alueen taimituhoja. Työryhmässä kuultavana ollut Uudenmaan riistanhoitopiirin riistapäällikkö Reijo Orava katsoi metsästäjien kokemuksena olevan, että esimerkiksi Nuuksion kansallispuistoon kerääntyy hirvenmetsästysaikana ympäröiviltä alueilta hirviä. Metsästyksen puoltajien käsityksen mukaan metsästykseltä rauhoitetut kansallispuistot lisäävät myös lähiympäristön liikenneonnettomuusriskiä.

⁴ Selby, A., Petäjistö, L., Koskela, T. ja Aarnio, J. 2005: Ikääntyminen hirvenmetsästysseurojen tulevaisuuden ongelmana? – Suomen Riista 51:69–82.

Metsästyksen ei koeta olevan ristiriidassa alueen muun käytön kanssa. Metsästys on erityisesti maaseudulla osa normaalia elämää ja luonnon virkistyskäyttöä. Se on myös merkittävä tapa koota ihmisiä yhteen. Metsästyksen ei koeta vähentävän muiden ihmisten viihtyvyyttä kansallispuistoissa. Enemmänkin ongelman koetaan olevan ihmisten kaupungistumisessa, luonnosta vieraantumisen, ja suvaitsemattomuuden lisääntymisessä.

Vierasperäisten pienpetojen pyynti on hyvin tärkeä luonnonhoito- ja riistanhoitomuoto, sillä runsaat minkki- ja supikoirakannat voivat aiheuttaa paikallisesti hyvin huomattavia vahinkoja linnustolle, mm. riistalintuina tärkeille vesi- ja kanalinnuille. Säätelyn tulee olla jatkuvaa ja mahdollisimman tehokasta tärkeillä lintukohteilla, jotta välttyään vahingoilta. Kansallispuistoissa voidaan vierasperäisten pienpetojen pyynti sallia, mikäli niiden katsotaan aiheuttavan merkittävää haittaa joko kansallispuiston tai sitä ympäröivälle luonnolle. Tällöin metsästäjien motivaatio vierasperäisten pienpetojen pyynnille ja niiden kantojen tarkkailulle säilyvät, ja he myös todennäköisesti pyydystävät niitä ilman erillistä korvausta.

Metsästystä ei pidetä vaarallisena, sillä metsästysonnettomuuksia tapahtuu hyvin vähän. Vuosittain kuolee keskimäärin vain yksi ja vahingoittuu noin 15–20 ihmistä, jotka lähes poikkeuksetta ovat metsästäjiä. Suomesta tiedetään vain yksi ulkopuoliseen kohdistunut vahingonlaukaus. Metsästys kansallispuistoissa voidaan järjestää turvallisesti.

Metsästyksen järjestäminen käytännössä

Virkistys- ja metsästyskäytön yhteensovittaminen ja -sovittuminen ajallisesti ja paikan mukaan voidaan metsästäjien mukaan järjestää käytännössä kaikkia tyydyttävällä tavalla samalla tavalla kuin kansallispuistojen ulkopuolella. Metsästyksen ulkopuolelle voidaan jättää paljon käytetyt kohteet, jotka vetävät muita kävijöitä puoleensa. Tällaisia paikkoja ovat opastuspaikat, tulipaikat, vilkkaasti käytetyt reitit ja muut vastaavat paikat, joilla liikkuu runsaasti väkeä.

Käytännössä hirvieläinten metsästyksessä kansallispuistoalueilla voitaisiin keskityä pysäyttävän koiran käyttöön.

Edellä tarkoitettujen hirvieläinten metsästykseltä rajoitettujen alueiden on oltava tarkkaan metsästäjien tiedossa sekä mahdollisesti merkittävä karttaan ja myös maastoon. Metsästäjillä ei ole erityistä tarvetta moottoriajoneuvojen käyttöön tai tulenteen taikka ampumatorneihin ja ampumasektoreiden raivauksiin kansallispuistojen sisällä. Lisäksi on mahdollista käyttää äänenvaimentajalla varustettua asetta niin, ettei laukauksien ääniä kuuluisi.

Muita kansallispuistoissa kävijöitä informoitaisiin metsästyksen ajankohdasta ja turvallisuustoimista. Informointikeinoina olisivat esimerkiksi hirvieläinten metsästyksestä kertovat alueelle ripustettavat merkit, tienvarsitaulut, tiedottaminen sanomalehdissä, tiedottaminen internetissä jne. kansallispuiston luonteeseen sovitte. Muiden kävijöiden mahdolliseen metsästyksen vastaiseen informaatioon voidaan varautua ennakolta.

Metsästyksen haitat kansallispuistoissa metsästyksen kansallispuistoissa kielteisesti suhtautuvien mukaan

Vaikutus kansallispuistojen käyttöön

Kyky suojella ja vaalia kansallista luonnon- ja kulttuuriperintöä on yksi sivistysvaltion tunnusmerkeistä. Suomen kansallispuistoilla ja niiden eläimistön suojelulla onkin pitkä sivistyksellinen ja suorastaan isänmaallinen historia. Suomalainen tutkimusmatkailija ja Suomen kansallispuistokäsitteen isä A. E. Nordenskiöld esitti jo vuonna 1880, että Pohjoismaihin tulisi perustaa ”valtakunnan puistoja (riksparker), joissa metsät, maat, vedet ja eläimet saisivat olla aivan koskematta. Niiden tehtävä oli säilyttää isänmaan todellinen kuva...”

Metsästyksen kansallispuistoissa kriittisesti suhtautuvien ekologisen ja eettisen käsityksen mukaan metsästys ei kuulu kansallispuistoihin vaan ne on tarkoitettu alkuperäisluonnon suojelemiseksi. Suojelualueita on eteläisessä Suomessa vähän ja metsästykselle mahdollista aluetta puolestaan laajalti. Hirven ajon katsotaan häiritsevän rauhoitettujakin eläimiä ja alueen virkistyskäyttäjiä.

Etelä-Suomessa työryhmän käsittelemällä alueella asuu valtaosa Suomen väestöstä ja potentiaalisista kansallispuistojen virkistyskäyttäjistä. Metsästyksen vastustajien mukaan metsästys rajoittaisi muiden käyttäjien virkistysmahdollisuuksia kansallispuistoissa. Tehtyjen kävijätutkimusten⁵ perusteella noin 80 % kävijöistä vastustaa metsästystä kansallispuistoissa ja vain noin 10 % hyväksyisi sen (taulukko 2, sivu 24). Kävijät hakevat eniten kansallispuistoista luonnonrauhaa ja hiljaisuutta (62 % kävijöistä), toiseksi eniten alkuperäisen luonnon ja erämaisyyden kokemista (n. 60 %) ja kolmanneksi eniten ulkoilumahdollisuuksia (n. 40 %) (taulukko 3, sivu 24). Metsästyksen salliminen toimisi valtaväestön toiveiden vastaisesti, oli metsästyksestä sitten vaaraa kävijöille tai ei. Hirven- tai hirvieläinten metsästyksen osa-alueutta tutkimuksissa ei tutkittu vaan suhtautumista metsästyksen kansallispuistoissa yleisesti.

Kansallispuistoista on muodostumassa tämän hetken merkittävimpiä matkailun tuotteita, minkä takia monet kunnat haluavat niitä alueilleen perustettavaksi. Kävijämäärät ovat olleet jatkuvassa kasvussa ja vuonna 2005 kansallispuistoissa vieraili noin 1,3 miljoonaa kävijää, keskimäärin 35 000 aluetta kohden. Keskimääräinen kasvu on ollut viimeisen kymmenen vuoden aikana 1,5 -kertainen ja kokonaiskävijämäärä on noussut 100 %. Kävijämäärien kehitys kansallispuistoissa 1993–2004 liitteessä 6.

⁵ Tutkimukset: Ovaskainen, V., Horne, P. ja Sievänen, T. 1999: Nuuksion ja Seitsemisen kansallispuistojen virkistyskäyttö kesäkaudella 1996: kävijät ja kävijätyytyväisyys. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja, Sarja A, 107. 59 s + liitteet.

Halkka, A. 2005: Suomalaiset tyrmäävät metsästyksen kansallispuistoissa. – Suomen Luonto 1/2005:12–13. Lähde: Taloustutkimus Oy:n Telebus -tutkimus vuodelta 2004.

Taulukko 2. Kävijöiden mielipiteet eri palvelujen ja toimintojen sopivuudesta alueelle.
(Lähde: Ovaskainen ym. 1999)

	Nuukio (% vastaajista)			Seitseminen (% vastaajista)		
	Sopii	Ei sovi	Ei mieli- pidettä	Sopii	Ei sovi	Ei mieli- pidettä
Opastetaulut poluilla	91,5	5,7	2,8	98,2	0,8	1,0
Maksulliset luontoretket	55,3	30,0	14,7	45,9	36,6	17,6
Varattavat telttapaikat	32,1	54,5	13,4	35,1	52,1	12,9
Varaustuvat/-laavut	57,7	30,7	11,6	59,3	29,5	11,2
Kirjolohen onginta	30,0	49,8	20,2	50,3	31,8	17,9
Luonnonkantojen kalastus	70,5	12,9	16,6	71,6	10,0	18,2
Lampien vuokraus ryhmille	7,3	84,4	8,2	13,4	75,2	11,4
Metsästys	8,2	85,9	5,8	15,1	74,3	10,6
Kalliokiipeily	63,9	26,1	9,9	41,5	45,5	13,0
Koiravaljakkoajelu	32,8	54,1	13,1	33,9	52,7	13,4
Ratsastus	37,4	51,2	11,4	36,5	49,8	13,7
Maastopyöräily	37,0	56,6	6,4	47,1	43,4	9,5
Moottorikelkkailu	4,1	92,1	3,8	10,2	84,0	5,7

Taulukko 3. Käyntiin kohdistuvien erilaisten odotusten yleisyys. (Lähde: Ovaskainen ym. 1999)

	Nuukio		Seitseminen	
	% vas- taajista	Luottamusväli	% vas- taajista	Luottamusväli
Luonnonrauha ja hiljaisuus	62,2	57,9–66,5	46,2	41,9–50,5
Alkuperäinen luonto ja erämaisuus	60,7	56,4–65,1	60,1	55,9–64,3
Ulkoilumahdollisuudet	42,6	38,2–47,0	27,6	23,8–31,4
Arkipäivän rutiineista irtautuminen	33,1	28,9–37,3	32,3	28,3–36,3
Yhdessäolo perheen ja /tai ystävien kanssa	30,8	26,7–34,9	26,6	22,8–30,4
Mahdollisuus luonnon tarkkailuun	29,1	25,1–33,2	25,3	21,6–29,0
Harrastamismahdollisuudet	19,4	15,9–22,9	20,7	17,2–24,2
Lasten/vieraiden tutustut taminen alueeseen ja luontoon	10,1	7,4–12,8	18,8	15,5–22,1
Mahdollisuus uusiin koke muksiin ja elämyksiin	9,7	7,1–12,3	12,2	9,4–15,0
Alueeseen/erikoiskohteisiin tutustuminen nähtävyytenä	9,7	7,1–12,3	21,7	18,2–25,2
Muu	3,3	1,7–4,9	1,9	0,7–3,1

Valtioneuvosto teki 13.2.2003 periaatepäätöksen toimintaohjelmasta luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämiseksi, ns. VILMAT -ohjelma. Maa- ja metsätalousministeriö sekä ympäristöministeriö ovat laatineet useita luonnonsuojelun- ja retkeilyn kehittämissuunnitelmia, joilla pyritään kehittämään erityisesti kansallispuistojen ja retkeilyalueiden käyttöä ja lisäämään luontomatkailuun liittyvien työpaikkojen määrää. VILMAT -ohjelman tavoitteena on nostaa näiden painopiste-

alueiden kävijämäärät vuoteen 2010 mennessä 900 000:llä käynnillä. Lisäksi ohjelman tavoitteena on kaksinkertaistaa luontomatkailuun liittyvät työpaikat 32 000:sta 64 000:ään vuoteen 2010 mennessä. Metsästyksen sallimisella kansallispuistoissa saattaa olla vähentävää vaikutusta kävijämääriin. Metsästysmatkailulla katsotaan kuitenkin olevan mahdollisuuksia kansallispuistojen ympäristössä.

Kaikkien kansallispuistojen hallinnoinnista vastaavat Metsähallitus ja Metsäntutkimuslaitos eivät voisi näkemyksensä mukaan jatkossa ohjata virkistyskäyttäjiä aktiivisesti kansallispuistoihin metsästysaikana vastuukysymysten epäselvyyden takia. Vaikka juridisesti metsästystapahtuman vastuu on metsästyksen johtajalla, on käytännössä osavastuuta kuitenkin kansallispuiston haltijalla, Metsähallituksella tai Metsäntutkimuslaitoksella. Metsäkauriin metsästyksessä ei ole määriteltyä johtajaa. Kaikkia kansallispuistojen käyttäjiä on mahdotonta informoida metsästystapahtumasta eikä suosituilla alueilla metsästystä voida täysin aukottomasti järjestää turvallisesti. Esimerkiksi hirvenmetsästysaikana syksyllä pelkästään Nuuksion ja Kolin kansallispuistoissa kävijöitä on jopa satoja päivässä suurelta osin sienestämässä hajaantuneena polkuverkostojen ulkopuolelle. Metsästyksen kansallispuistoissa kielteisesti suhtautuvien mukaan kävijöiden vapaan liikkumisen estyminen jonkin toisen harrastustoiminnan perusteella puolestaan ei kuulu kansallispuistojen periaatteisiin.

Vaikutus hirvieläinkantoihin

Kansallispuistot edustavat arvokkainta luontoamme ja niiden tavoitteena on säilyttää luonto mahdollisimman koskemattomana. Hirvieläinten kantojen lisääntyminen eteläisen Suomen pienikokoisissa kansallispuistoissa sellaisiin mittoihin, että siitä on haittaa joko alueen tai ympäröivälle luonnolle, on epätodennäköistä.

Kansallispuistojen metsät ovat sukkessionsa kehitysvaiheessa edenneet pitkälle. Nuoren puuston osuus on näin ollen hyvin pieni verrattuna ympäröiviin talousmetsiin. Hirvieläinten talviravinto koostuu talvella pitkälti lehtipuiden, mutta myös mäntyjen vesoista. Puuntaimien vähäisestä määrästä johtuen hirvieläimet eivät viihdy kansallispuistoissa ainakaan talviaikaan. Tutkimustuloksia syksyiseltä hirvieläinten metsästyskaudelta ei ole saatavilla asian hankalan tutkittavuuden johdosta. Työryhmässä kuultavana ollut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen edustaja hirvitutkija Vesa Ruusila kuitenkin esitti, että syksyiset tiheydet eivät kovin merkittävästi voi poiketa talvella tutkituista tiheyksistä.

Hirvieläinten väitetyistä suuremmista kerääntymistä kansallispuistoihin eri vuodenaikoina ei ole olemassa tutkimustietoa. Ennemminkin olemassa oleva tieto viittaa siihen, että suurimmat hirviesiintymät ovat talousmetsäalueilla kansallispuistojen ulkopuolella. Näissä paikoissa, nuorissa metsissä ja taimikoissa hirvillä on ravintoa. Hirvituhot puustolle ja sitä myöten merkittävät taloudelliset haittavaikutukset ilmenevätkin juuri suojelemattomilla metsäalueilla.

Eteläisen Suomen kansallispuistot ovat kooltaan pieniä. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen mukaan hirvien elinpiirien koko ylittää eteläisten kansallispuistojen koon. Kuultavana ollut tutkija ei pitänyt mahdollisena, että hirvet viettäisivät koko metsästyskauden ajan metsästykseltä suojassa kansallispuiston rajan sisällä. Siten myös kansallispuistoissa tavattavat hirvet olisivat poistettavissa hirvikannasta normaalin hirvenmetsästyksen keinoin silloin, kun ne liikkuvat puiston ulkopuolella. Kansallispuistojen läheisyydessä toimiville metsästysseuroille voidaan myöntää

riistanhoitopiirin päätöksestä riippuen korotettu määrä pyyntilupia, joissa huomioi-
daan kansallispuiston pinta-ala. Kansallispuistoissa elävien hirvien osuus eteläisen
Suomen hirvikannoista on kaiken kaikkiaan hyvin pieni.

Vaikutus liikenneonnettomuuksiin

Kansallispuistoissa elävien hirvieläinten vaikutuksista liikenneonnettomuuksiin on
vähän suoranaista tutkimusaineistoa. YS -konsultit⁶ on yhdessä Tielaitoksen kanssa
selvittänyt Uudenmaan tiepiirin alueen hirvionnettomuuksien sijoittumista. Uuden-
maan ainoan metsäisen kansallispuiston, Nuuksion ympäristössä ei ole havaittavis-
sa erityistä hirvieläinten aiheuttamien kolarikeskittymää. Eniten hirvieläinonnetto-
muuksia tapahtuu Uudellamaalla siellä, missä hirvieläimiä ja liikennettä on runsaasti,
erityisesti hirviaitojen päättymiskohdissa ja pääteiden risteysalueilla suojelualueista
riippumattomissa paikoissa (Uudenmaan hirvionnettomuuskartta, liite 7). Hämeen
alueella hirvionnettomuuksia tiedetään tapahtuvan Karkkilassa lähellä Liesjärven
kansallispuistoa. Eniten onnettomuuksia tapahtuu syksyllä hirvien vaellus-, kiima- ja
metsästysaikaan, minkä takia Liesjärven kansallispuiston vaikutusta onnettomuuk-
siin ei ole voitu tilastojen valossa osoittaa.

Kansainvälinen näkökulma

Metsähallitus teetti vuonna 2004 kansainvälisen arvioinnin suojelualueiden hoidos-
taan. Selvityksen tulokset julkaistiin vuonna 2005. Selvityksessä suositellaan metsäs-
tykseltä ja kalastukselta rauhoitettujen alueiden määrän lisäämistä. Tämä suositus on
tapahtunut IUCN:n periaatteiden pohjalta. Mikäli metsästys sallittaisiin myös eteläi-
sissä kansallispuistoissa, on uhkana, että kansallispuisto-nimikettä ei enää kansainvä-
lisesti haluta tunnustaa metsästyskäytössä olevilla alueilla (ks. kohta 4). Metsähallitus
ennakoi, että kansallispuiston statuksen menetyksellä voi olla arvaamattoman suuret
kielteiset vaikutukset alueen luontomatkailulle ja työllisyyden hoidolle. Lisäksi suo-
jelutason heikentäminen saattaisi vähentää suojelualuejärjestelmän arvostusta.

⁶ Tutkija Seija Väre selosti tutkimustuloksia työryhmän kokouksessa 30.9.2005.

8 Riistaeläinkantojen arviointi kansallispuistoissa

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on arvioinut hirvien määrää neljässä Itä-Suomen kansallispuistossa; Tiilikassa, Patvinsuolla, Kolilla ja Hiidenportissa. Tutkija Vesa Ruusila esitteli saatuja tuloksia toimikunnan järjestämässä kokouksessa 21.10.2005 Hämeen luontokeskuksessa Tammelassa. Lisäksi Nuuksion kansallispuistossa on Metsähallituksen ja Uudenmaan riistanhoitopiirin yhteistyönä tehty lentolaskentoja talvella 2004.

Lentolaskentojen mukaan kansallispuistot ovat hirvitiheyksien suhteen matalammalla tasolla kuin niitä ympäröivät alueet. Tämä johtuu etupäässä siitä, että kansallispuistot on perustettu alueille, joilla hirvien suosimat nuoret metsät ja taimikot ovat harvinaisia. Tosin ennallistamistoimet lisäävät tällä hetkellä lyhytaikaisesti taimikoiden osuutta hieman, kun suojelualueiden nuorehkoja yhden puulajin metsiköitä monipuolistetaan eri keinoin. Pääosin kansallispuistojen metsät ovat kuitenkin kehityksessä pitkälle edennyttä luonnontilaista tai sen kaltaista vanhaa metsää, jossa hirville sopivaa ravintoa on vähän.

Kyseiset laskennat ja arviot on tehty talvella, jolloin hirvet ovat jo siirtyneet talvilaitumilleen. Metsästysaikaiset syksyiset määrät saattavat poiketa talvisista. Pääsäännöksi kuitenkin tulee, että hirvieläinkannat karttavat kansallispuistojen vanhoja metsiä suhteessa ympäröiviin alueisiin.

Muiden hirvieläinten kannoista kansallispuistoissa ei ole tutkimustietoa saatavilla. Myöskään vierasperäisten pienpetojen eikä kanadanmajavan kantojen koosta ole selvyyttä.

9 Työryhmän ehdotukset

Malli hirvieläinten ja muun riistan määrän selvittämiseksi

Tiedot eteläisten kansallispuistojen hirvieläinten määristä ovat suhteellisen vähäiset. Tietoja voidaan lisätä, jos kansallispuistot itse aktiivisesti pyrkivät selvittämään alueensa hirvieläinkantoja.

Ehdotukset

Kansallispuiston henkilökunta/Metsähallituksen asiantuntija osallistuu riistaeläinten määrän arviointiin osana RKTL:n ja riistanhoitopiirien normaaleja vuotuisia seurantoja standardimenetelmiä käyttäen. Tarvittaessa tehdään erillisiä selvityksiä, lähinnä lentolaskentana, kuten tähänkin saakka. Myös riistakolmiolaskentoja voidaan perustaa eri kansallispuistoihin. Erityisesti seuraavissa kansallispuistoissa olisi tarpeen selvittää hirvieläinkantoja syksyllä metsästyksen alkaessa: Nuuksio, Liesjärvi, Seitsemisen, Kurjenrahka, Valkmusa, Torronsuo, Helvetinjärvi, Salamajärvi, Koli, Patvinsuo, Kauhaneva–Pohjankangas.

Sidosryhmäyhteistyön kehittäminen

Työryhmä esittää, että yhteistyötä metsästäjäpiirien ja muiden kansallispuiston käyttäjien kanssa kehitetään. Tässä tarkoituksessa järjestetään keskustelu- ja informaatiotilaisuuksia riistanhoitopiiriin ja paikallisten riistanhoitoyhdistysten, metsästysseurojen sekä muiden kansallispuistojen käyttäjätahojen kanssa.

Pienpetojen pyynti

Suomen luonnolle vierasperäisten pienpetojen, minkin ja supikoiran pyynti on nykyisten luonnonsuojelutavoitteiden mukaista. Monissa kansallispuistoissa on jo tähän mennessä harjoitettu kyseistä toimintaa. Tulevaisuudessa toimintaa on tarpeen tehostaa, mikäli pienpetojen pyynti on alueen luontaisen eliölajiston elinolosuhteiden ylläpitämiseksi välttämätöntä ja yksilöiden tehokas pyynti mahdollista. Tällaisia erityisen tärkeitä kohteita ovat mm. kansallispuistojen saaret ja saaristoalueet sekä kansallispuistoissa olevat lintuvedet.

Ehdotukset

Kansallispuistojen henkilökunta osallistuu Suomen luonnolle vieraiden pienpetojen määrän selvittämiseen ja pyynnin tehostamiseen yhteistyössä paikallisten metsästäjien kanssa. Henkilökunta voi myös koota kävijöiden havaintoja kansallispuistoista, jolloin pyyntiä voidaan kohdistaa tietyille alueille.

Mikäli haittojen katsotaan olevan suuret, järjestetään pyynti yhteistyössä metsästäjien kanssa. Metsästäjille maksettaisiin korvausta yhteistyöstä. Korvauksen suuruuden työryhmä arvioi riittäväksi, jos se kattaisi lähinnä pyynnin oheiskustannukset (oman auton ja välineiden käytön ja pyydysten rakentamisen). Vierasperäisten pienpetojen pyyntiin kansallispuistoissa osallistuvilta metsästäjiltä ei tule periä lupamaksuja.

Hirvieläinten pyynti

Hirvenmetsästystä ja siihen liittyvää hirvenajoa on eri aikoina ja eri kansallispuistoissa säädelty eri tavoin. Tämän seurauksena nykykäytäntö on kirjava, ja riippuu muista tekijöistä kuin kansallispuistojen luonnon erityispiirteistä taikka hirvien määristä.

Ehdotukset

Työryhmä ehdottaa, että ympäristöministeriö yhtenäistää eteläisten kansallispuistojen hirvien pyyntimahdollisuudet valmistelemalla asianomaiset säädosmuutokset. Muut hirvieläimet jätetään pyynnin ulkopuolelle. Työryhmä esittää, että säädöksiä yhtenäistetään siten, että hirven ajo, mukaan lukien luvanvaraisten hirvieläinten metsästyksen sallitun koiran käyttö pääsääntöisesti sallittaisiin. Kansallispuiston haltijalle tulee antaa valtuudet ratkaista käytännössä paikallisten olosuhteiden mukaan, miten hirven ajo voisi tapahtua vaarantamatta kansallispuiston muuta käyttöä.

Hirvenpyynnin yhteydessä tarpeellinen ulkopuolisten informointi on metsästystä järjestävän tahon ja kansallispuiston yhteisellä vastuulla.

Muu metsästys

Kanadanmajavan metsästyksen työryhmä ehdottaa, että – mikäli laji uhkaa euroopanmajavan esiintymistä tai leviämistä uusille alueille – kansallispuistoista olisi luonnonsuojelulain 15 § mukaisesti poistettava kanadanmajavia puiston haltijan myöntämin luvvin.

Liikenneturvallisuus

Hirvien aiheuttama riski liikenneturvallisuudelle jää usein autoilijoilta vähälle huomiolle. Varoitusmerkkien suosituksia noudatetaan harvoin.

Ehdotukset

Kansallispuistoja halkaiseville taikka niihin rajoituville teille, erityisesti sellaiselle paikoille, joilla on todettu liikkuvan hirvieläimiä, olisi tarpeen asettaa liikennemerkein nopeusrajoitus. Liikennemerkeillä tulisi nimenomaan tähdentää sitä, että tie kulkee kansallispuistossa ja muodostaa riskin muillekin luonnonvaraisille eläimille. Lisäksi vaarallisiksi todettuihin kohtiin voitaisiin rakentaa hirviaita.

Työryhmä on havainnut paikallisten metsästäjien kuulemisen yhteydessä, että Liesjärven kansallispuiston lähialueella on liikenneturvallisuutta vaarantavia kohtia. Se esittää, että Tielaitos rakentaa hirviaidan näille kohdille Valtatien 2 varrelle.

Natura 2000 -verkosto ja metsästys

Työryhmä on havainnut, että Natura 2000 -alueiden metsästysmahdollisuuksista on erilaisia käsityksiä. Euroopan unionin direktiiveihin perustuva Natura-verkosto ja Suomen kansalliset luonnonsuojelutavoitteet saatetaan sekoittaa keskenään, eikä Natura-alueiden käytäntöjä ole selvitetty riittävästi.

Ehdotus

Työryhmä ehdottaa, että Natura 2000 -alueiden metsästyskäytäntöjä pohtimaan asetetaan työryhmä.

Eriävä mielipide

Ympäristöministeriön 15.6.2006 asettaman työryhmän yhtenä tehtävänä oli ”luoda periaatteet, joiden perusteella erityisesti kansallispuistojen hirvieläinkantojen, mutta myös muiden haitallisessa määrin lisääntyneiden eläinkantojen sääntelyyn voitaisiin tarvittaessa ryhtyä nykyisen luonnonsuojelulain mukaisesti ottaen huomioon puistojen käytön muut tarpeet ja käyttäjätahot sekä kansallispuistoihin liittyvät kansalliset, yhteisöoikeudelliset ja kansainväliset tavoitteet”.

Työryhmä on raportissaan ehdottanut, että ympäristöministeriö yhtenäistäisi eteläisten kansallispuistojen hirvien pyyntimahdollisuudet. Muut hirvieläimet on jätetty kyseisen ehdotuksen ulkopuolelle.

Käsityksemme mukaan myös muut hirvieläimet olisi tullut sisällyttää mainittuun ehdotukseen työryhmän toimeksiannon mukaisesti.

Helsingissä, 28. helmikuuta 2006

Tanja Viljanen
Maa- ja metsätalousministeriö
Kala- ja riistaosasto

Jari Pigg
Metsästäjien Keskusjärjestö

LIITTEET

- Liite 1. Luonnonsuojelulain- ja asetuksen ne kohdat, joihin työryhmän työ liittyy
- Liite 2. Otteita metsästyslainsäädännöstä
- Liite 3. Eräiden kansallispuistojen järjestyssääntöjä
- Liite 4. Kartta kansallispuistojen metsästyskäytännöistä
- Liite 5. Yhteenveto Suomen luonnonsuojelualueiden metsästysmahdollisuuksista
- Liite 6. Eteläisten kansallispuistojen kävijämäärät vuosina 1993–2004
- Liite 7. Hirvionnettomuustiheydet Uudellamaalla 2000–2004
- Liite 8a. Kartat Tiilikan, Kolin, Patvinsuon ja Hiidenportin kansallispuistojen hirvien talviesiintymisestä RKTL:n lentolaskentojen mukaan
- Liite 8b. Kartat Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistojen hirvien talviesiintymisestä vuonna 1999 RKTL:n lentolaskentojen mukaan
- Liite 9. IUCN:n suojelualueuokitus
- Liite 10. IUCN:n eurooppalaisten jäsenten määritelmä IUCN:n kansallispuistokategorian tulkinnasta

Liite I

Luonnonsuojelulain- ja asetuksen ne kohdat, joihin työryhmän työ liittyy

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on:

- 1) luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen;
- 2) luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaaliminen;
- 3) luonnonvarojen ja luonnonympäristön kestävä käytön tukeminen;
- 4) luonnontuntemuksen ja yleisen luonnonharrastuksen lisääminen; sekä
- 5) luonnontutkimuksen edistäminen.

3 §

Euroopan yhteisön direktiivit

Tällä lailla pannaan täytäntöön luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu Euroopan yhteisön neuvoston direktiivi (92/43/ETY), jäljempänä luontodirektiivi, ja luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu Euroopan yhteisön neuvoston direktiivi (79/409/ETY), jäljempänä lintudirektiivi, muilta osin kuin metsästyslain (615/1993) 5 §:ssä tarkoitettujen eläinlajien osalta.

4 §

Kansainväliset sopimukset

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, on voimassa, mitä Suomea velvoittavissa kansainvälisissä luonnon tai siihen kuuluvien luonnonvaraisten eliölajien suojelua koskevilla sopimuksissa on määrätty.

Valtioneuvoston päätöksellä voidaan antaa tarkempia määräyksiä näiden sopimusten sisältämien tämän lain soveltamisalaa koskevien veloitteiden täyttämisestä.

5 §

Suotuisa suojelutaso

Edellä 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi luonnonsuojelussa on tähdättävä maamme luontotyyppien ja luonnonvaraisten eliölajien suotuisan suojelutason saavuttamiseen ja säilyttämiseen.

Luontotyyppien suojelutaso on suotuisa, kun sen luontainen levinneisyys ja kokonaisala riittävät turvaamaan luontotyyppien säilymisen ja sen ekosysteemin rakenteen ja toimivuuden pitkällä aikavälillä sekä luontotyyppille luonteenomaisten eliölajien suojelutaso on suotuisa.

Eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

10 §

Luonnonsuojelualueet ja niiden perustamisedellytykset

Luonnonsuojelualueita ovat:

- 1) kansallispuistot;
- 2) luonnonpuistot; ja
- 3) muut luonnonsuojelualueet.

Luonnonsuojelualueen perustamisen yleisenä edellytyksenä on, että:

1) alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi;

2) alueella on luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja;

3) alueella on erikoinen tai harvinainen luonnonmuodostuma;

4) alue on erityisen luonnonkaunis;

5) alueella on harvinaistuva perinne-
luontotyyppi;

6) luontotyyppin tai eliölajin suotuisan
suojelutason säilyttäminen tai saavuttami-
nen sitä vaatii; tai

7) alue on muutoin niin edustava, tyy-
pillinen tai arvokas, että sen suojelu voi-
daan katsoa luonnon monimuotoisuuden
tai kauneuden säilyttämisen kannalta tar-
peelliseksi.

(24.6.2004/553)

11 §

Kansallispuisto

Kansallispuiston perustamisesta ja tar-
koituksesta säädetään lailla. Kansallispuis-
to voidaan perustaa vain valtion omista-
malle alueelle.

Kansallispuiston pinta-alan on oltava
vähintään 1 000 hehtaaria. Alueella on
oltava merkitystä yleisenä luonnonnähtä-
vyytenä tai muutoin luonnontuntemuksen
lisäämisen tai yleisen luonnonharrastuksen
kannalta.

13 §

Rauhoitussäännökset

Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa
on luontoa muuttava toiminta kielletty.
Näillä alueilla ei saa:

1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia
tai teitä;

2) ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäi-
siä eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää;

3) ojittaa;

4) ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita,
pensaita tai muita kasveja tai niiden osia;

5) pyydystää, tappaa tai hätyyttää luon-
nonvaraisia selkärangaisia eläimiä tai hä-
vittää niiden pesiä eikä pyydystää tai ke-
rätä selkärangattomia eläimiä; eikä

6) ryhtyä muihinkaan toimiin, jotka
vaikuttavat epäedullisesti alueen luon-
nonoloihin, maisemaan taikka eliölajien
säilymiseen.

Mahdollisuudesta kieltää tai rajoittaa
liikkumista, leiriytymistä, maihinnousua
sekä kulkuneuvon pitämistä luonnonsuo-
jelualueella säädetään 18 §:ssä.

14 §

Poikkeukset rauhoitussäännöksistä

Kansallispuistossa ja luonnonpuistos-
sa ovat 13 §:n estämättä sallittuja sellaiset
toimenpiteet, joita luonnonsuojelualan
asianmukainen hoito tai käyttö edellyttää
ja jotka eivät vaaranna alueen perustamis-
tarkoitusta. Näillä alueilla saa:

1) rakentaa, entistää ja kunnostaa alu-
een hoitoa, valvontaa, tutkimusta, yleisön
opastamista, retkeilyä ja alueeseen tutus-
tumista varten tarpeellisia rakennuksia,
rakennelmia ja polkuja;

2) hoitaa ja ennallistaa luonnonympäris-
töjä ja perinnetuontotyyppisiä sekä palaut-
taa alueen luontaisen kehityksen;

3) rakentaa sellaisen tien, joka on tarpeen
alueen opastustoiminnan kannalta;

4) poimia marjoja ja hyötysieniä;

5) onkia ja pilkkiä;

6) harjoittaa poronhoitoa poronhoitolain
(848/1990) mukaisesti;

7) käyttää ja kunnostaa alueella olevia
teitä, sähkö- ja puhelinlinjoja sekä näihin
liittyviä laitteita;

8) kunnostaa merenkulun turvalaitteita
ja vesistön kulkuväyliä sekä tehdä vähäi-
siä turvalaitteiden edellyttämiä raivauksia;
sekä

9) kartoittaa ja tehdä maanmittaustöitä.

Luonnonsuojelualueella saadaan lisäksi,
tilanteen niin vaatiessa, ryhtyä pelastus-
palvelun, palontorjunnan, rajavalvonnan,
eläintautien vastustamisen sekä eläinsuoje-
lun edellyttämiin välttämättömiin toimen-
piteisiin.

Siitä poiketen, mitä edellä 1 momentin
6 kohdassa on säädetty, alueen hallinnasta
vastaava viranomainen tai laitos voi luon-
nontutkimukseen liittyvästä tai muusta
erityisestä syystä rajoittaa porojen laidun-
tamista luonnonpuistossa. Rajoittamisesta
aiheutuvat aitaamis- ja muut kustannukset
suoritetaan valtion varoista.

15 §

*Luvanvaraiset poikkeukset
rauhoitussäännöksistä*

Kansallispuistossa ja luonnonpuistossa voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen luvalla:

- 1) pyydystää tai tappaa eläimiä, kerätä sienisiä ja kasveja tai niiden osia, eläinten pesiä ja kivennäisnäytteitä tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten;
- 2) vähentää kasvi- tai eläinlajin yksilöiden lukumäärää, jos laji on tullut liian runsaslukuiseksi tai käynyt muutoin vahingolliseksi;
- 3) kalastaa muutoinkin kuin onkimalla ja pilkkimällä;
- 4) ottaa haltuun alueelle kaatunut riistaeläin;
- 5) rakentaa poronhoitoon liittyviä rakennuksia ja rakennelmia;
- 6) tehdä geologisia tutkimuksia ja etsiä malmeja; sekä
- 7) laskeutua ilma-aluksella.

16 §

*Aluekohtaiset poikkeukset
rauhoitussäännöksistä*

Kansallispuiston ja luonnonpuiston rauhositussäännöksistä voidaan asetuksella säätää muitakin kuin 14 ja 15 §:ssä mainittuja poikkeuksia, jos ne eivät vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Poikkeukset voivat koskea muun muassa puolustusvoimien toimintaa, lentoturvallisuutta, oikeutta metsästä, luontaiselinkeinojen harjoittamista tai saamelaiden oikeuksien huomioon ottamista alueen käyttämisessä.

19 §

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Kansallispuiston hoidon ja käytön järjestämistä varten on laadittava hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa määritellään toimenpiteet puiston perustamistavoitteiden toteuttamiseksi. Hoito- ja käyttösuunnitelma voidaan laatia myös luonnonpuistolle ja muulle luonnonsuojelualueelle. (30.5.1997/492)

Hoito- ja käyttösuunnitelman laatii se viranomainen tai laitos, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on. Suunnitelman vahvistaa ympäristöministeriö.

20 §

Järjestyssääntö

Kansallispuistolle on sen käyttäjiä varten laadittava järjestyssääntö, jossa annetaan tarpeelliset 18 §:n 2 momenttiin perustuvat rajoitukset alueen käytölle. Järjestyssääntö voidaan tarvittaessa laatia myös luonnonpuistolle ja muulle luonnonsuojelualueelle.

Järjestyssäännön antaa se viranomainen tai laitos, jonka hallinnassa alue on.

49 §

*Euroopan yhteisön lajisuojelua
koskevat erityissäännökset*

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. (24.6.2004/553)

Luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin, lukuun ottamatta metsästyslain 5 §:ssä tarkoitettuja riistaeläimiä ja rauhoittamattomia eläimiä, ja liitteessä IV (b) tarkoitettuihin kasvilajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen hallussapito, kuljetus, myyminen ja vaihtaminen sekä tarjoaminen myytäväksi ja vaihdettavaksi on kielletty. Sama koskee lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettuja lintuja sanotun direktiivin artiklasta 6(2) ja (3) johtuvien poikkeuksien.

Alueellinen ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa tämän pykälän 1 momentin kiellosta sekä 2 momentissa tarkoitettujen eläin- ja kasvilajien osalta 39 §:n ja 42 §:n 2 momentin kielloista luontodirektiivin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Vastaavasti lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen osalta voidaan myöntää poikkeus sanotun direktiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla.

Alueellinen ympäristökeskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen tämän pykälän 2 momentin kiellosta direktiiv-

vin artiklassa 16 (1) mainituilla perusteilla. Vastaavasti lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen lintujen osalta voidaan myöntää poikkeus sanotun direktiivin artiklassa 9 mainituilla perusteilla. (24.6.2004/553)

10 luku

Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkostoa koskevat erityissäännökset

64 §

Natura 2000 -verkosto

Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkosto Suomessa koostuu:

1) lintudirektiivin perusteella Euroopan yhteisön komissiolle ilmoitetuista linnustonsuojelualueista ja;

2) alueista, jotka komissio tai neuvosto luontodirektiivin perusteella on hyväksynyt yhteisön tärkeinä pitämiksi alueiksi.

68 §

Natura 2000 -verkoston toteuttaminen

Natura 2000 -verkostoon sisällytetyillä alueilla on toteutettava suojelutavoitteita vastaava suojelu mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kuudessa vuodessa siitä, kun komissio tai neuvosto on hyväksynyt alueen yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi. Edellä 64 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuilla linnustonsuojelualueilla suojelu on kuitenkin toteutettava viipymättä sen jälkeen kun alueesta on tehty ilmoitus komissiolle.

Luonnonsuojeluasetus 14.2.1997/160

Ympäristöministerin esittelystä säädetään 20 päivänä joulukuuta 1996 annetun luonnonsuojelulain (1096/1996) ja yleisen asiakirjojen julkisuudesta 9 päivänä helmikuuta 1951 annetun lain (83/1951) 9 §:n nojalla, sellaisena kuin se on laissa 673/1991:

2 §

Luonnonvaraisten eliölajien ja luontotyyppien seuranta

Ympäristöministeriön on järjestettävä luonnonvaraisten eliölajien ja luontotyyppien seuranta siten, että sen pohjalta on arvioitavissa eliölajien ja luontotyyppien suojelutaso. Tällöin on erityisesti otettava huomioon uhanalaiset lajit, luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetussa Euroopan yhteisön neuvoston direktiivissä (92/43/ETY), jäljempänä luontodirektiivi, tarkoitettujen ensisijaisesti suojeltavien luontotyyppien ja lajien sekä luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun Euroopan yhteisön neuvoston direktiivin (79/409/ETY) liitteessä V tarkoitettujen asiain.

Jos seurannan pohjalta on arvioitavissa, että eliölajin tai luontotyyppien suojelutaso ei ole suotuisa, ympäristöministeriön on ryhdyttävä toimenpiteisiin suotuisan suojelutason saavuttamiseksi.

7 §

Luonnonsuojelualueiden hallinta

Valtion omistamat luonnonsuojelualueet ovat Metsähallituksen hallinnassa, jollei aluetta muodostettaessa erikseen toisin säädetä tai päätetä. Luonnonsuojelualueiden hallinnasta vastaavat viranomaiset ja laitokset huolehtivat niiden hoitoon ja käyttöön liittyvistä tehtävistä ympäristöministeriön ohjeiden mukaisesti.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan koske sellaista luonnonsuojelualuetta, joka on muun ministeriön hallinnassa.

Luonnonsuojelulain 17 §:n 1 momentin nojalla tehty Metsähallituksen päätös luonnonsuojelualueen perustamisesta julkaitaan Suomen säädöskokoelmassa.

Liite 2

Otteita metsästyslainsäädännöstä

Metsästyslaki 28.6.1993/615

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 LUKU

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan metsästykseseen ja rauhoittamattomien eläinten pyydystämiseen ja tappamiseen sekä riistanhoitoon, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen ja koiran pitämiseen.

Tämä laki koskee soveltuvin osin myös luonnonsuojelulain [(71/23)] nojalla rauhoitettujen nisäkkäiden ja lintujen pyydystämistä tai tappamista.

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja eläinsuojelulaissa [(91/1971)] säädetään.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta säädetään erikseen.

2 §

Metsästyksen määritelmä

Metsästyksellä tarkoitetaan luonnonvaraisena olevan riistaeläimen pyydystämistä ja tappamista sekä saaliin ottamista metsästäjän haltuun. Metsästystä on myös pyyntitarkoituksessa tapahtuva riistaeläimen houkutteleva, etsiminen, kiertäminen, väijyminen, hätyyttäminen tai jäljittäminen, koiran tai muun pyyntiin harjoitetun eläimen käyttäminen riistaeläimen etsimiseen, ajamiseen tai jäljittämiseen sekä pyyntivälineen pitäminen pyyntipaikalla viritettynä pyyntikuntoon.

3 §

Riistanhoidon määritelmä

Riistanhoidolla tarkoitetaan toimintaa, jonka tarkoituksena on riistaeläinkantoja säätelemällä, riistaeläinten elinolosuhteet turvaamalla tai niitä parantamalla taikka muulla tavalla lisätä, säilyttää tai parantaa riistaeläinkantaa ja eri eläinkantojen välistä tasapainoa.

5 §

Riistaeläimet ja rauhoittamattomat eläimet

Riistaeläimiä ovat:

1) villikani, metsäjänis, rusakko, orava, euroopanmajava, kanadanmajava, piisami, rämemajava, susi, tarhattu naali, kettu, supikoira, karhu, pesukarhu, mäyrä, kärppä, hilleri, saukko, näätä, minkki, ahma, ilves, itämeren norppa, kirjohylje, halli, villisika, kuusipeura, saksanhirvi, japaninpeura, metsäkauris, hirvi, valkohäntäpeura, metsäpeura ja mufloni; sekä

2) kanadanhanhi, merihanhi, metsähanhi, heinäSORSA, tavi, haapana, jouhisorsa, heinätavi, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, haahka, all, telkkä, tukkakoskelo, isokoskelo, riekko, kiiruna, pyy, teeri, metso, peltopyy, fasaani, nokikana, lehtokurppa ja sepelkyyhky.

Rauhoittamattomia eläimiä ovat:

1) metsämyyrä, vesimyyrä, kenttämyyrä, peltomyyrä, lapinmyyrä, isometsähiiri, isorotta ja kotihiiri; sekä

2) korppi (poronhoitoalueella), varis, harakka, harmaalokki, merilokki, kesykyyhky ja räkättirastas.

Villiintyneeseen kissaan sovelletaan, mitä rauhoittamattomista eläimistä säädetään.

8 §

Kuntalaisen oikeus metsästää valtion alueella

Henkilöllä, jonka kotipaikka on Lapin lääniniin kuuluvassa kunnassa tai Kajaanin, Hyrynsalmen, Kuhmon, Kuusamon, Paltamon, Pudasjärven, Puolangan, Ristijärven, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Vaalan tai Vuolijoen kunnassa, on oikeus metsästää kotikunnassaan valtion omistamilla alueilla.

9 §

Metsästäminen luonnonsuojelualueella

Oikeudesta metsästää luonnonsuojelulain mukaisilla suojelualueilla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään tai määrätään.

3 LUKU

Metsästyksen harjoittaminen

20 §

Yleiset vaatimukset

Metsästystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä.

Riistaeläinkantojen tuoton jatkuvuus on pyrittävä turvaamaan tarkoituksenmukaisella riistanhoidolla.

Metsästys ei saa aiheuttaa vaaraa tai vahinkoa ihmiselle tai toisen omaisuudelle.

26 § (3.12.2002/1009)

Hirvieläinten pyyntiluvan myöntäminen

Edellä 10 §:ssä tarkoitetun hirvieläinten pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri.

Myönnettäessä pyyntilupia on huolehdittava siitä, että hirvieläinkanta ei metsästyksen johdosta vaarannu ja että hirvieläinten aiheuttamat vahingot pysyvät kohtuullisella tasolla. Liikenneturvallisuuksnäkökohtien huomioon ottamiseksi riistanhoitopiirin tulee vuosittain kuulla alueellisia liikenneturvallisuudesta vastaavia viranomaisia. Edellä 8 §:ssä tarkoitetulle alueelle pyyntilupia myönnettäessä on lisäksi kiinnitettävä huomiota metsästysmahdollisuuksien tasapuoliseen jakaantumiseen.

27 §

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntämisen edellytykset

Hirvieläimen pyyntiluvan myöntäminen edellyttää, että luvan hakijalla on käytettävissään metsästyksen sopiva yhtenäinen alue. Hirvenmetsästyksen käytettävän alueen pinta-alan on oltava vähintään 1 000 hehtaaria ja muiden hirvieläinten metsästyksen käytettävän alueen vähintään 500 hehtaaria. Maa- ja metsätalousministeriö voi päättää poikkeuksista edellä tarkoitettuihin pinta-alavaatimuksiin.

Hirvieläimen pyyntilupa myönnetään sellaiselle hakijalle tai hakijoille, joilla on kyseisellä alueella oikeus metsästää hakemuksessa tarkoitettua hirvieläintä. Muualla kuin 8 §:ssä tarkoitettulla alueella voidaan samalle 1 momentin mukaiselle alueelle myöntää pyyntilupa vain yhden hakemuksen perusteella.

30 §

Hirvieläinmetsästystä koskeva asetuksenantovaltuus

Hirvieläinten pyyntiluvan hakemisesta ja myönnettävään lupaan liitettävistä ehdoista sekä hirvieläinten metsästyksessä käytettävistä koirista ja varusteista, metsästyksen johtajan tehtävistä samoin kuin metsästyksen järjestämisestä muutoinkin säädetään tarkemmin asetuksella.

Maa- ja metsätalousministeriö voi asetuksella velvoittaa metsästäjät antamaan riistanhoitopiirille saalistietoja metsäkauriin pyynnistä, jos tiedot ovat tarpeen

kannan kehityksen seuraamista varten.
(13.5.2005/314)

L:lla 314/2005 lisätty 2 momentti tulee voimaan 1.8.2005.

31 §

Pyynnin häiritseminen

Laillisen metsästyksen estäminen tai vaikeuttaminen saattamalla pyyntiväline toimintakunnottomaksi tai häiritsemällä muulla tavoin pyyntiä on kielletty.

9 LUKU

Metsästyksen ja riistanhoidon viranomaiset ja yhteisöt

56 §

Viranomaiset ja yhteisöt

Metsästystä ja riistanhoitoa koskevia asioita hoitavat valtion viranomaisten lisäksi metsästäjien omatoimisuuteen perustuvat Metsästäjien keskusjärjestö, riistanhoitopiirit ja riistanhoitoyhdistykset niin kuin tässä laissa säädetään. Metsästystä ja riistanhoitoa koskevia asioita hoitavat lisäksi metsästysseurat ja vapaaehtoiseen jäsenyyteen perustuvat valtakunnalliset metsästäjäjärjestöt. (8.12.1995/1399)

Metsästys- ja riistanhoitotoimen ylin johto ja valvonta kuuluu maa- ja metsätalousministeriölle.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen tehtävistä on voimassa, mitä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta annettussa laissa (1131/1987) säädetään.

57 §

Metsästäjien keskusjärjestön tehtävät

Metsästäjien keskusjärjestön tehtävänä on:

- 1) kehittää metsästystä ja riistanhoitoa sekä suorittaa riistanhoidon kokeilua;
- 2) edistää metsästystä ja riistanhoitoa koskevaa koulutusta ja neuvontaa;
- 3) ohjata ja valvoa riistanhoitopiirien toimintaa;

4) suorittaa maa- ja metsätalousministeriön määräämät tehtävät; sekä

5) käsitellä muut sille tämän lain mukaan kuuluvat asiat.

87 § (13.5.2005/314)

Eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, hirven, valkohäntäpeuran, metsäpeuran, karhun, suden, ahman, ilveksen, hallin ja itämeren norpan maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, liikenteelle, kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamat vahingot korvataan talousarvion rajoissa valtion varoista. Karhun, suden, ahman ja ilveksen aiheuttamat henkilövahingot ja muullekin kuin edellä tarkoitettuun omaisuuteen sisältyvälle irtaimistolle aiheuttamat vahingot korvataan niin ikään talousarvion rajoissa valtion varoista. Eri-tyisestä syystä voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää, että muunkin kuin edellä mainitun riistaeläimen aiheuttamat vahingot korvataan valtion varoista.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen korvausten maksamisen perusteista ja niiden myöntämisessä noudatettavasta menettelystä sekä perusteettomasti maksettujen korvausten takaisin perimisestä.

L:lla 314/2005 muutettu 87 § tulee voimaan 1.8.2005.

Metsästysasetus 12.7.1993/666

Maa- ja metsätalousministerin esittelystä säädetään 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun metsästyslain (615/1993) sekä riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta samana päivänä annetun lain (616/1993) 4 ja 7 §:n nojalla:

1 § (19.7.2001/664)*Muun kuin hirvieläimen pyyntilupa*

Metsästyslain (615/1993) 10 §:n 2 momentissa tarkoitettu pyyntilupa on saatava:

- 1) euroopanmajavan, itämeren norpan ja hallin metsästyksen;
- 2) peltopyynti metsästyksen muualla kuin Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pohjanmaan, Ruotsinkielisen Pohjanmaan ja Oulun riistanhoitopiirien alueella;
- 3) 27–29 §:ssä tarkoitettuun metsästyseen; sekä
- 4) suden metsästyksen poronhoitoalueella.

Pyyntiluvan myöntää riistanhoitopiiri.

12 §*Koiran käyttö hirvieläinten metsästyksessä*

Hirvieläinten metsästyksessä ei saa käyttää kytkemättömänä sellaista ajavaa koiraa, jonka säkäkorkeus on yli 28 senttimetriä.

Metsäkauriin metsästyksessä saa käyttää 1 momentin mukaan sallittua koiraa vain syyskuun viimeisestä lauantaista 31 päivään tammikuuta saakka. (22.6.2005/440)

A:lla 440/2005 lisätty 2 momentti tulee voimaan 1.8.2005.

29 § (27.11.1998/869)*Eräiden vesilintujen kevätmetsästys*

Jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole eikä metsästys haittaa suotuisan suojelutason säilyttämistä, saavat 24 §:n 1 momentissa säädetyistä yleisistä rauhoitusajoista poiketen Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Satakunnan riistanhoitopiirien alueella merialueeseen rajoittuvissa kunnissa vakitui-

sesti asuvat henkilöt metsästää pieniä määriä allia sekä haahkan, telkän, tukkakoskelon ja isokoskelon uroksia 10.4.–21.5.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun metsästyksen on saatava 1 §:ssä tarkoitettu pyyntilupa. Pyyntilupa voidaan myöntää sellaiselle rekisteröidylle metsästisyhdistykselle, joka toimii sanotussa momentissa mainitulla merialueella. Pyyntiluvan myöntämisen edellytyksenä on, että yhdistys on järjestänyt riittävän riistanhoidon ja metsästyksen valvonnan. Pyyntiluvassa on määrättävä ampumapaikat ja ne muut alueet, joilla metsästystä saa harjoittaa.

Liite 3

Otteita eräiden kansallispuistojen järjestyssäännöistä

Saaristomeren kansallispuisto

11. Metsästyslupa voidaan myöntää vain paikallisille asukkaille. Kansallispuistossa on sallittu metsästysasetuksen muuttamisesta annetun asetuksen (869/1998) 29 §:n mukainen vesilintujen kevätmetsästys. Lupia voidaan myöntää myös muuhun metsästykseseen. Koiran käyttö metsästyksessä on sallittua. Lupa voidaan liittää metsästettäviä riistalajeja koskevia rajoituksia, mikäli se on suojelun kannalta tarpeellista.

12. Rajoitusosaa 8 sekä rajoitusosan 9 Borstön kylän puoleista osaa lukuunottamatta liikkumista koskevat rajoitukset eivät koske kyseisen kylän vakinaisia asukkaita, ammattikalastajia tai metsästäjiä metsästyksen yhteydessä.

Tammisaaren saaristo

Metsästys

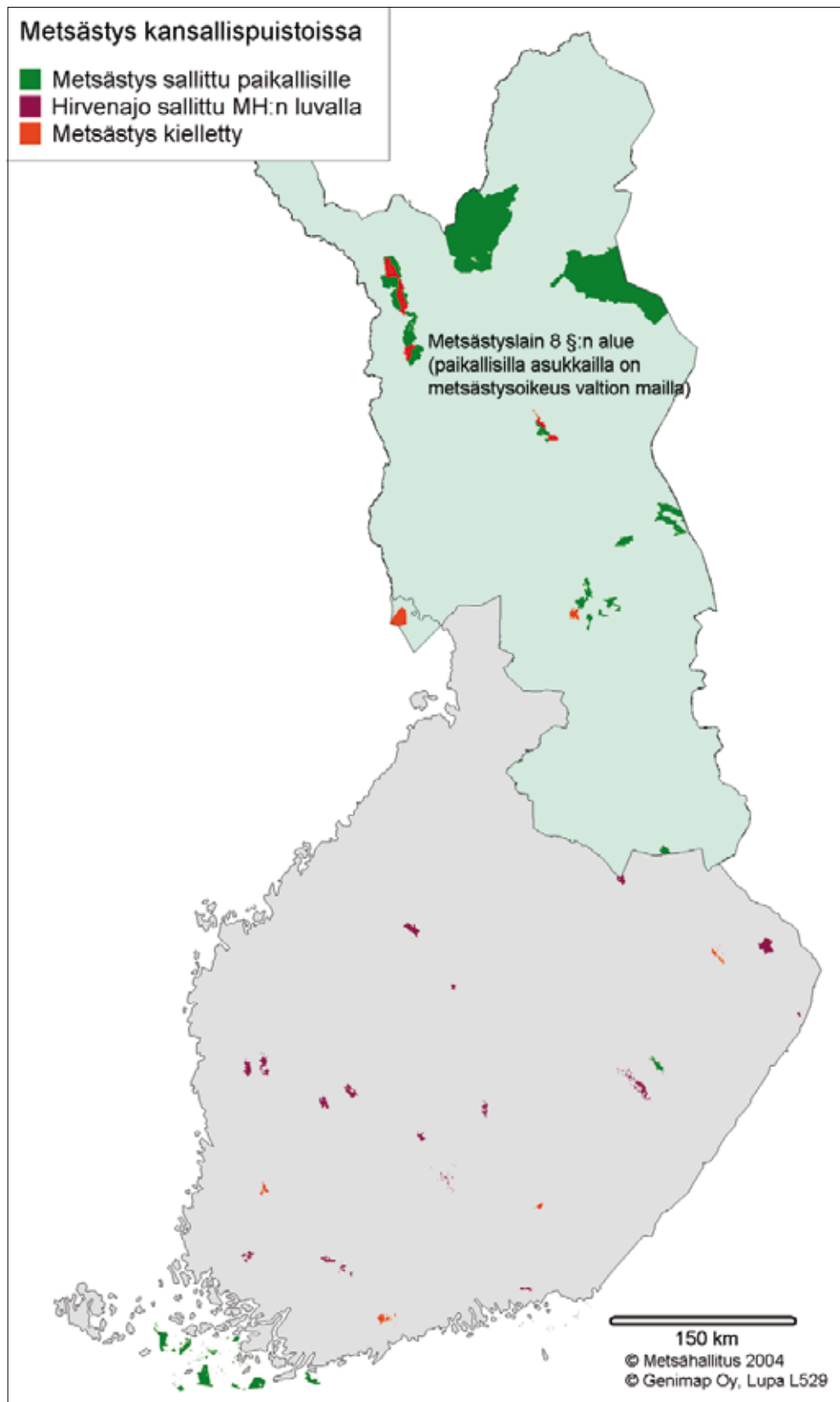
8. Metsästyslain 24 §:ssä mainittujen sorsa- ja merilintujen metsästys on sallittu entisen Jussarön luonnonpuiston eteläpuolisilla luodoilla Metsähallituksen kirjallisella luvalla vuosittain ajalla 10.9.–30.11., ellei metsästysaikaa muilla määräyksillä ole säädetty lyhyemmäksi. Metsästyslupa voidaan myöntää vain paikallisille asukkaille. Lupaa myönnettäessä voidaan metsästettäviä lajeja jättää metsästyksen ulkopuolelle, mikäli se on suojelun kannalta tarpeellista.

Itäinen Suomenlahti

Metsästyslainsäädännön ja Haapasaari–Virolahden saaristoaluetta koskevan asetuksen (225/1967) mukainen vesilintujen metsästys, lukuun ottamatta hanhia ja pilkkasiipeä, on sallittu Haapasaari–Virolahden saaristoalueen hoitokunnan luvalla kansallispuiston saarten rannoilta entisen Haapasaaren kunnan alueen sekä Pyhtään, Vehkalahden ja Virolahden kuntien rannikkokyläiden ja saarten vakinaisille asukkaille. Metsästettäessä on noudatettava kansallispuiston maihinnousu- ja liikkumisrajoituksia. Saariin ei myönnetä metsästyslupia. Muu metsästys on kielletty.

Liite 4

Kartta metsästyskäytännöistä Suomen kansallispuistoissa

Liite 5

Yhteenvedo Suomen luonnonsuojelualueiden metsästysmahdollisuuksista esitetään seuraavassa yhdistelmässä

Metsästys sallittu:

Oulangan kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla eräin rajoituksin</i>
Syötteen kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla eräin rajoituksin</i>
Urho Kekkosen kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla inarilaisia lukuun ottamatta</i>
Itäisen Suomenlahden kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla</i>
Pallas-Yllästunturin kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla</i>
Riisitunturin kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla</i>
Lemmenjoen kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla</i>
Pyhätunturin kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla karhun ja suden metsästys</i>
Saaristomeren kansallispuisto	<i>kansallispuiston yhteistoiminta-alueeseen kokonaan tai osittain kuuluvissa kylissä vakinaisesti asuville Metsähallituksen luvalla.</i>

Metsästys sallittu siten kuin järjestyssäännössä tarkemmin määrätään:

Koloveden kansallispuisto	<i>hirvenmetsästys paikallisille asukkailla</i>
Tammisaaren saariston kansallispuisto	<i>paikallisille asukkailla eräin rajoituksin</i>

Hirvenajo sitä metsästettäessä, sallittu Metsähallituksen luvalla:

Valkmusan kansallispuisto	
Leivonmäen kansallispuisto	<i>hirvenajo luonnonsuojelullisista syistä</i>
Kurjenrahkan kansallispuisto	<i>hirvenajo Lammenrahkan alueella</i>
Päijänteen kansallispuisto	<i>hirvenajo Virmailansaareissa</i>
Torransuon kansallispuisto	

Hirvenajo sitä metsästettäessä, sallittu Metsähallituksen luvalla (määräykset järjestyssäännössä):

Itäisen Suomenlahden kansallispuisto
Isojärven kansallispuisto
Seitsemisen kansallispuisto
Helvetinjärven kansallispuisto
Lauhanvuoren kansallispuisto
Kauhaneva – Pohjankankaan kansallispuisto
Salamajärven kansallispuisto
Patvinsuon kansallispuisto
Tiilikkajärven kansallispuisto
Hiidenportin kansallispuisto
Riisitunturin kansallispuisto
Liesjärven kansallispuisto
Pyhä-Häkin kansallispuisto
Linnansaaren kansallispuisto
Petkeljärven kansallispuisto
Rokuan kansallispuisto

Metsästys kokonaan kielletty:

Nuuskion kansallispuisto
Perämeren kansallispuisto
Kolin kansallispuisto
Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto
Repoveden kansallispuisto

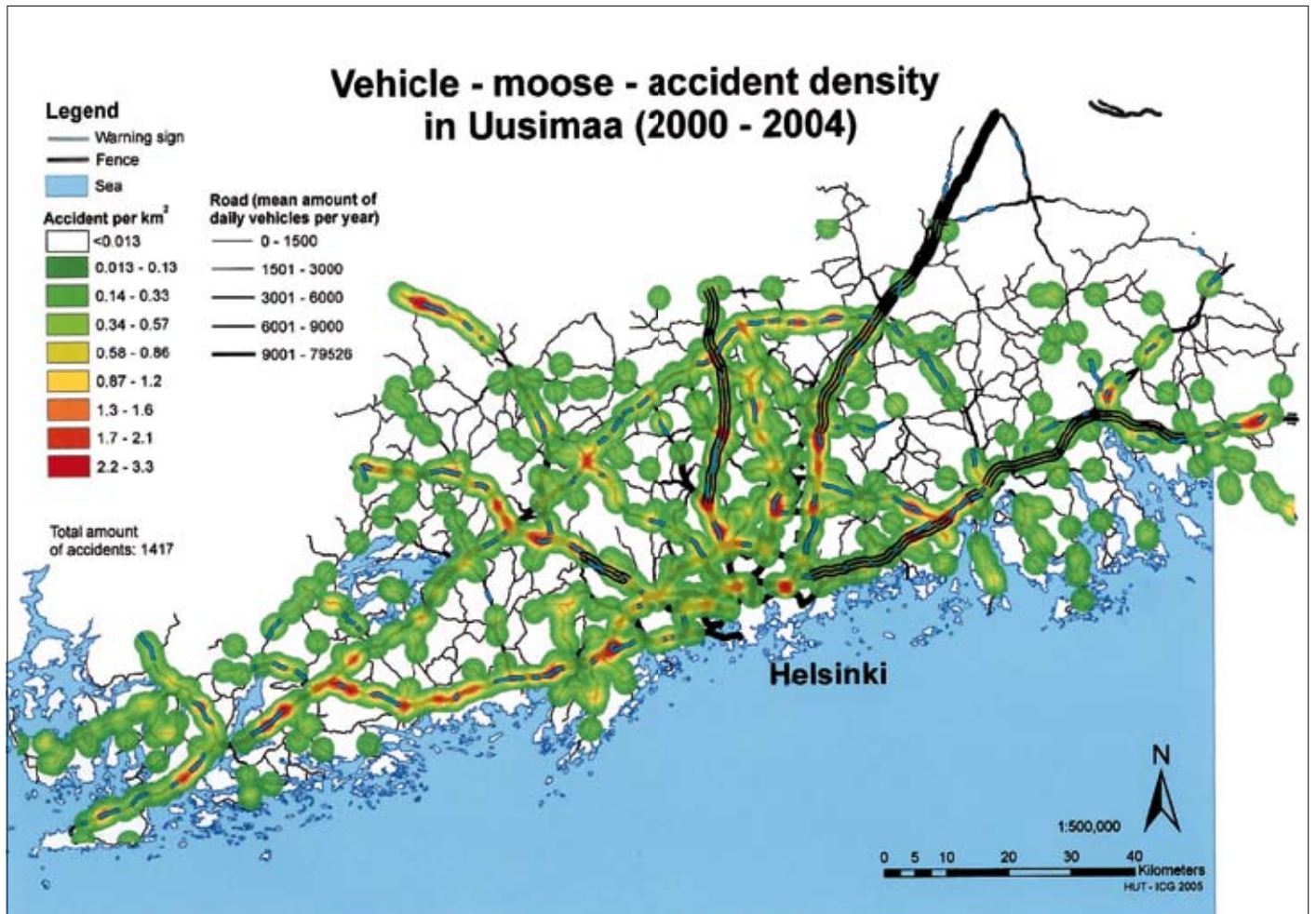
Liite 6

Eteläisten kansallispuistojen kävijämäärät vuosina 1993–2004

Eteläisten kansallispuistojen käyntimäärät 1993–2004						
d = päivä, euro = kävijöiden käyttämä rahasumma, luvut pyöristetty						
Alue	1993- =1995	1996-1998	1999-2001	2002-2004	kävijä/d	Euroa/d
Helvetinjärvi	77 000	88 000	94 000	96 000	88	1 467
Hiidenportti	18 000	18 000	20 800	23 200	21	350
Isojärvi	21 000	23 000	23 000	25 000	23	383
Itäinen Suomenlahti	50 000	75 000	41 000	45 000	41	683
Kauhaneva-Pohjankangas	18 000	12 000	18 000	18 000	16	267
Koli				300 000	273	4500
Kolovesi	7 000	9 000	12 000	18 000	16	267
Kurjenrahka		10 000	50 000	60 000	55	917
Lauhanvuori	75 000	86 000	82 000	82 000	75	1 250
Leivonmäki				11 500	32	533
Liesjärvi	26 000	50 000	75 000	46 000	42	700
Linnansaari	42 000	52 000	75 000	83 500	76	1 267
Nuukio	100 000	200 000	260 000	300 000	273	4 500
Patvinsuo	27 000	33 000	43 000	50 000	45	750
Petkeljärvi	41 000	42 000	45 000	51 000	46	767
Puurijärvi-Isosuo	17 000	45 000	69 000	45 000	41	683
Pyhä-Häkki	27 000	36 000	35 000	33 000	30	500
Päijänne	45 000	51 000	23 000	26 000	24	400
Repovesi				130 000	118	1 967
Rokua	16 000	35 000	78 000	68 000	62	1 033
Saaristomeri	130 000	150 000	130 000	200 000	182	3 033
Salamajärvi	27 000	30 000	25 000	25 000	23	383
Seitseminen	107 000	117 000	111 000	117 000	106	1 767
Tammisaaren saaristo	65 000	85 000	74 000	62 000	56	933
Tiilikajärvi	12 000	12 000	15 000	19 000	17	283
Torransuo	6 000	15 000	33 000	55 000	50	900
Valkmusa		6 000	18 000	16 000	15	250
Yhteensä	954 000	1 280 000	1 449 800	2 005 200		
keskimäärin	35 333	44 138	43 933	57 291		

Liite 7

Hirvionnettomuustiheydet Uudellamaalla 2000–2004

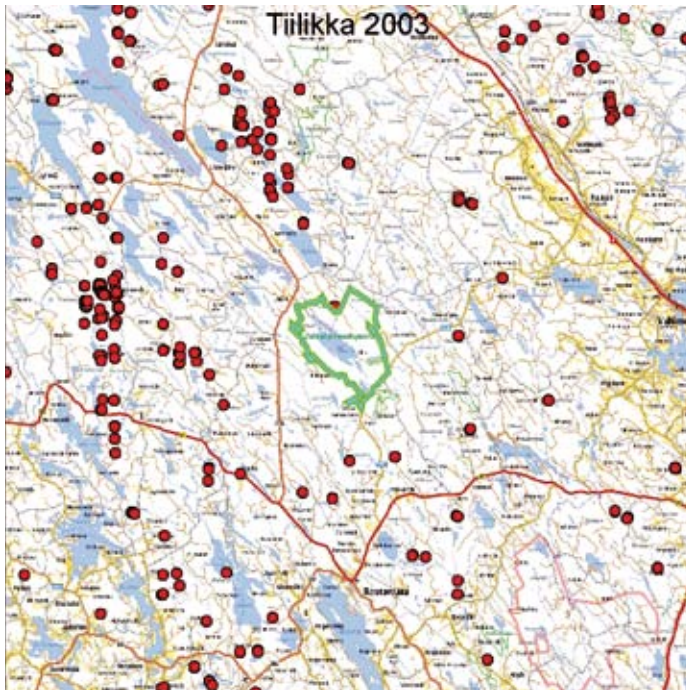

Lähde: Seija Väre, YS-konsultit Oy

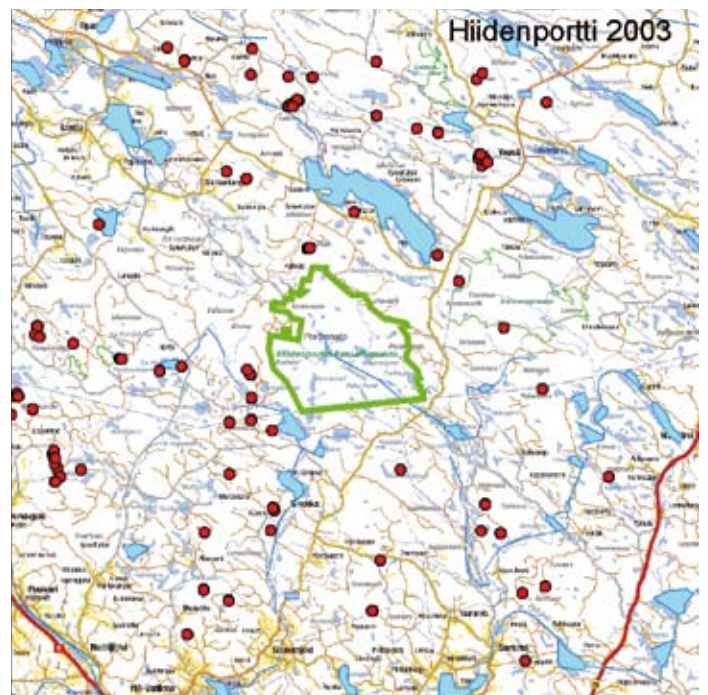
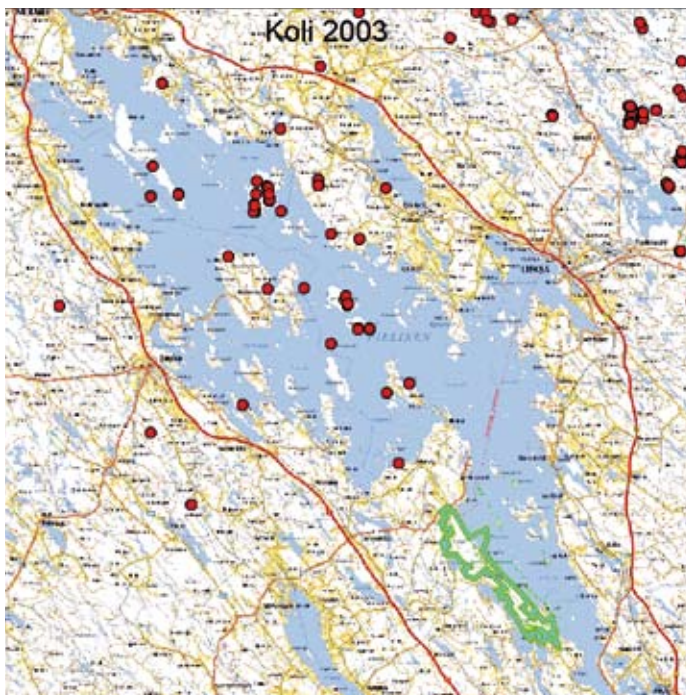
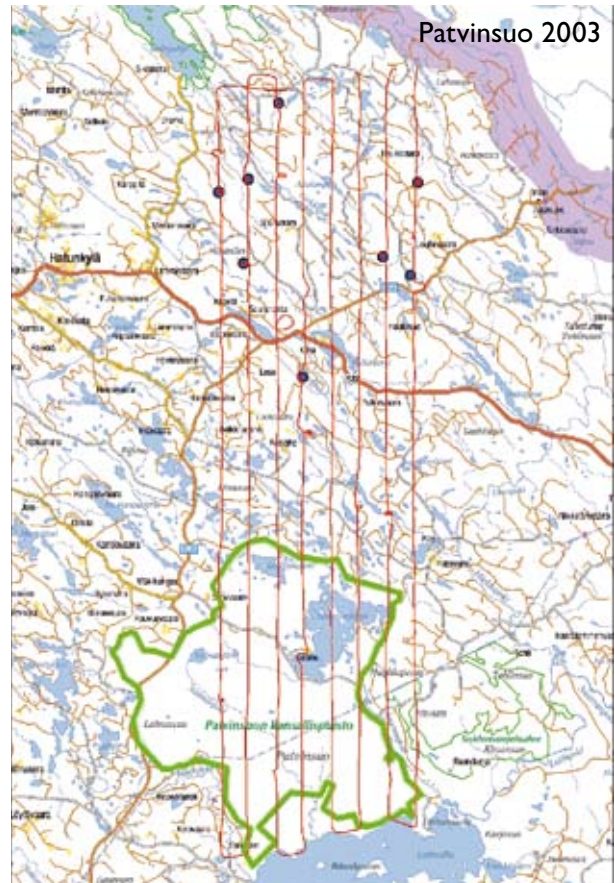

Liite 8a

Kartat Tiilikan, Kolin, Patvinsuon ja Hiidenportin kansallispuistojen hirvien talviesiintymisestä RKTL:n vuoden 2003 lentolaskentojen mukaan

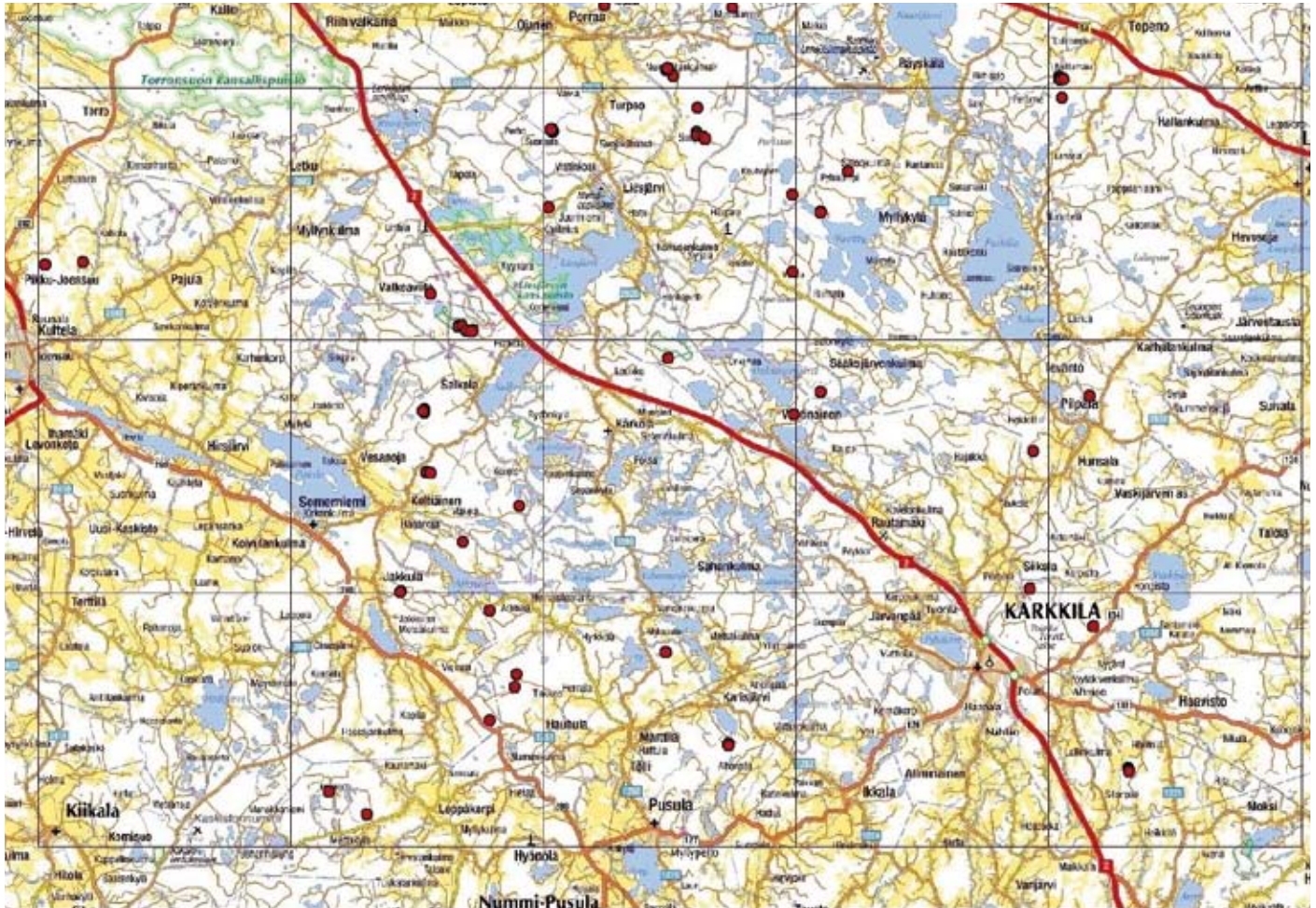
Lähde: Vesa Ruusila, RKTL

Liite 8b

Kartat Liesjärven ja Torronsuon kansallispuistojen hirvien talviesiintymisestä v. 1999 RKTL:n lentolaskentojen mukaan

Lähde: Samuli Heikkinen, RKTL

Liite 9

IUCN:n suojelualueluokitus

Lähde: Suomen ympäristökeskuksen internet-sivut: <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9758&lan=fi>

Maailman luonnonsuojelualueiden luettelo perustuu Yhdistyneiden kansakuntien (YK) päätökseen, jonka perusteella Maailman luonnonsuojeluliitto IUCN on laatinut luetteloon pääsyn kriteerit ja suojelualueiden luokituksen.

Luetteloa maailman luonnonsuojelualueista ylläpitää World Conservation Monitoring Centre WCMC, joka on YK:n ympäristöohjelman UNEP:n alainen.

Alla oleva suomennos englanninkielisestä alkutekstistä on hyväksytty Suomen IUCN-työryhmässä.

Yhdistyneiden kansakuntien suojelualueiden luettelo 1997

YK:n luettelon suojelualueiden tulee täyttää kaksi ehtoa, jotka ovat alueen koko ja hoitotoimenpiteiden tavoitteet.

Kaikkien alueiden, jotka hyväksytään YK:n suojelualueiden luetteloon, tulee olla IUCN:n suojelualueiden määritelmän mukaisia. Määritelmä on seuraava:

Maa- tai merialue, joka on osoitettu erityisesti luonnon monimuotoisuuden sekä luonnonvarojen ja niihin liittyvän kulttuuriperinnön suojeluun ja ylläpitämiseen ja jonka hoito perustuu joko lainsäädöksiin tai muihin velvoittaviin päätöksiin.

Käytännön syistä luetteloon hyväksytään vain yli 1 000 hehtaarin suuruisia alueita. Poikkeuksena ovat rannikon läheiset tai valtameren saaret, joiden koko on vähintään 100 hehtaaria ja jotka ovat kokonaan suojeltuja. Tuhat hehtaaria tai 10 neliökilometriä vastaa 2 471 eekkeriä tai 3,86 neliömailia.

Suojelualueluokkien määritelmät

Luokka Ia

Luonnonpuisto: pääosin tieteellistä tutkimusta varten varattu suojelualue.

Maa- tai merialue, johon sisältyy ekosysteemiltään, lajistoltaan, geologialtaan tai pinnanmuodoiltaan erityisen merkittäviä tai edustavia ominaisuuksia ja jota saa käyttää ensisijaisesti tieteelliseen tutkimukseen tai ympäristön seurantaan.

Luokka Ib

Erämainen alue: suojelualue, jota hoidetaan ensisijaisesti sen luonnontilaisuuden ja erämaaluonteen suojelemiseksi.

Suuri koskematon tai lähes koskematon maa- tai merialue, jonka luontaiset ominaisuudet ja merkitys luonnon tasapainolle säilytetään. Alueella ei ole lainkaan tai siellä on vain vähäistä asutusta. Erämaista aluetta hoidetaan niin, että sen luonnontila säilyy.

Luokka II

Kansallispuisto: suojelualue, jonka hoidossa keskitytään ekosysteemien suojeluun ja virkistyskäytön turvaamiseen.

Luonnontilainen, suojeltu maa- tai merialue, joka on perustettu (a) yhden tai useamman ekosysteemin ekologisen koskemattomuuden turvaamiseksi nykyisille ja tuleville sukupolville, (b) alueen suojelutavoitteen kanssa ristiriidassa olevan elinkeinon harjoittamisen tai muun käytön estämiseksi ja (c) ympäristön ja kulttuurin kanssa

sopusoinnussa olevien henkisen hyvinvoinnin, tutkimuksen, luonto-opastuksen, virkistyskäytön ja asiakaspalvelun mahdollisuuksien luomiseksi.

Luokka III

Luonnonmuistomerkki: suojelualue pääosin yksittäisen luontokohteen tai luonnon ominaisuuden suojelemiseksi

Alue, jolla on yksi tai useampia sellaisia huomattavan arvokkaita tai ainutlaatuisia luonto- tai kulttuurikohteita, jotka ovat harvinaisia, edustavia tai esteettisesti tai kulttuurisesti merkittäviä.

Luokka IV

Luontotyyppien tai lajien hoitoalue: suojelualue, jota hoidetaan pääosin luonnonhoidollisin toimenpitein

Maa- tai merialue, jota hoidetaan luonnonhoidollisin toimenpitein, jotta saataisiin taattua luontotyyppin tai tietyn lajin säilyminen.

Luokka V

Suojeltu maisema-alue: suojelualue, jolla hoidetaan maa- tai merimaisemaa ja turvataan alueen virkistyskäyttö

Suojeltu maa-alue ja siihen mahdollisesti liittyvät vesialueet, joilla ihmisen toimet ja luonto ovat aikojen kuluessa muodostaneet esteettisesti, ekologisesti tai kulttuurisesti erityisen merkittävän kokonaisuuden, jonka luonnon monimuotoisuus on usein suuri. Ihmisen ja luonnon perinteisen vuorovaikutuksen säilyttäminen on elintärkeää alueen suojelulle, ylläpidolle ja tulevaisuudelle.

Luokka VI

Luonnonvarojen hoito- ja suojelualue: suojelualue, jonka hoidossa keskitytään luonnon ekosysteemien kestäväan käyttöön.

Alue, jolla on ainakin lähes koskemattomia luonnon ekosysteemejä, joita hoidetaan niiden pitkäaikaisen suojelun turvaamiseksi ja biologisen monimuotoisuuden ylläpitämiseksi niin, että samalla taataan asukkaille luonnontuotteiden ja muiden hyötyjen saannin kestävyys.

Liite 10

IUCN:n eurooppalaisten jäsenten määritelmä
IUCN:n kansallispuistokategorian tulkinnasta

CATEGORY II National Park: protected area managed mainly for ecosystem protection and recreation

Definition

Natural area of land and/or sea, designated to (a) protect the ecological integrity of one or more ecosystems for present and future generations, (b) exclude exploitation or occupation inimical to the purposes of designation of the area and (c) provide a foundation for spiritual, scientific, educational, recreational and visitor opportunities, all of which must be environmentally and culturally compatible.

Objectives of Management

- to protect natural and scenic areas of national and international significance for spiritual, scientific, educational, recreational and tourist purposes;
- to perpetuate, in as natural a state as possible, representative examples of physiographic regions, biotic communities, genetic resources, and species, to provide ecological stability and diversity;
- to manage visitor use for inspirational, educational, cultural and recreational purposes at a level which maintain the area in a natural or near natural state.

Recreation in these areas is based first and foremost upon encountering and experiencing unspoilt nature. Environmental and nature education as a part of the visitor management and recreation programme are a primary management task. Therefore "Promotion of environmental education and understanding of nature" is emphasised as a management objective.

- to eliminate and thereafter prevent exploitation or occupation inimical to the purposes of designation.

This requirement also applies to areas in which the land was exploited in any way prior to designation, and which were left to natural succession following designation.

"Exploitation" includes hunting and fishing. In individual cases it is the duty of the authority responsible for the Category II protected area to take measures which safeguard the primary management objectives.

- to maintain respect for the needs of indigenous people, including subsistence resource use, in so far as these will not adversely affect the other objectives of management.

Guidance for Selection

- The area should contain a representative sample of major natural regions, features or scenery, where plant and animal species, habitats and geomorphological sites are of special spiritual, scientific, educational, recreational and tourist significance.
- The area should be large enough to contain one or more entire ecosystems not materially altered by current human occupation or exploitation.

Organisational Responsibility

Ownership and management should normally be by the highest competent authority of the nation having jurisdiction over it. However, they may also be vested in another level of government, council of indigenous people, foundation or other legally established body which has dedicated the area to long-term conservation.

In Europe, the highest competent authority of the country is responsible for the legal designation of this category of protected area. This authority must ensure that the area is administered according to the management objectives.

Equivalent Category in 1978 System

National Park

Considerations for applying the categories in Europe

Category II

The special characteristics of Europe – its relatively high population density and the long history of human modification of the landscape – complicate the designation of protected areas which are large and natural enough to fulfil the criteria of this Category. However, this category is vital to ensure the protection of a proper representation of Europe's natural heritage. Natural areas may include those which were exploited for a limited period in the past, and within a limited area, without the natural diversity of habitats and species being significantly altered; and which have been left again to natural succession (restoration ecology) without any incompatible use of the natural resources. In areas which were modified by people prior to designation, but in which ecological processes are allowed to proceed unhindered following designation, some restoration works (for example the removal of exotic tree species) may be necessary to improve the initial state of habitats. Management for restoration must be clearly limited in time and extent, and should not conflict with the main aim of protection.

Recreation and tourism activities in these areas should not conflict with the main aim of protection. Therefore, such activities should be nature-oriented and subordinate to nature conservation objectives. They should not be test sites for all types of technical equipment, like mountain bikes, motorbikes, 4-wheel drive vehicles, paragliders and low-flying aircraft.

Political ambitions in some countries can make the use of this category problematic. Some national parks that are intended for Category II do not meet the required standards, and indeed may not fit well into any category. IUCN is ready to issue a certificate on request to certify whether a particular area merits designation as a Category II site. Also, both EUROPARC and IUCN/WCPA are ready to assist countries to improve the management of such sites so that they do meet the criteria of Category II.

KUVAILULEHTI

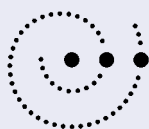
Julkaisija	Ympäristöministeriö Alueidenkäytön osasto	Julkaisuaika Kesäkuu 2006		
Tekijä(t)	Työryhmä			
Julkaisun nimi	Metsästys eteläisen Suomen kansallispuistoissa Ympäristöministeriön asettaman työryhmän raportti			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Ympäristöministeriön raportteja 10/2006			
Julkaisun teema				
Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut				
Tiivistelmä	<p>Ympäristöministeriö asetti 15.6.2005 työryhmän, jonka tehtävänä oli:</p> <p>1) Kehittää käyttökelpoinen malli eteläisen Suomen kansallispuistojen riistaeläinkantojen, erityisesti hirvieläinkantojen määrän arvioimiseksi sekä niiden mahdollisesti aiheuttamien vahinkojen todentamiseksi itse kansallispuistoissa ja myös niiden vaikutusalueella</p> <p>2) Luoda periaatteet, joiden perusteella erityisesti kansallispuistojen hirvieläinkantojen, mutta myös muiden haitallisessa määrin lisääntyneiden eläinkantojen sääntelyyn voitaisiin tarvittaessa ryhtyä nykyisen luonnonsuojelulain mukaisesti ottaen huomioon puistojen käytön muut tarpeet ja käyttäjätahot sekä kansallispuistoihin liittyvät kansalliset, yhteisöoikeudelliset ja kansainväliset tavoitteet.</p> <p>Työryhmä esittää, että hirvieläinten pyyntiä ja hirvenajoa eteläisissä kansallispuistoissa koskeva säädöspohja tulisi yhtenäistää. Työryhmä ehdottaa, että ympäristöministeriö yhtenäistää eteläisten kansallispuistojen hirven pyyntimahdollisuudet valmistelemalla asianomaiset säädösmuutokset. Muut hirvieläimet jätetään pyynnin ulkopuolelle. Työryhmä esittää, että säädöksiä yhtenäistetään siten, että hirven ajo ja luvanvaraisten hirvieläinten metsästyseen sallitun koiran käyttö pääsääntöisesti sallittaisiin. Kansallispuiston haltijalle tulee antaa valtuudet ratkaista käytännössä paikallisten olosuhteiden mukaan, miten hirvien ajo voisi tapahtua vaarantamatta kansallispuiston muuta käyttöä.</p> <p>Lisäksi työryhmä esittää, että kansallispuistojen henkilökunta ryhtyisi selvittämään metsästysseurojen, tutkimuslaitosten ja metsästäjien kanssa hirvieläinten ja muun riistan määriä.</p>			
Asiasanat	metsästys, luonnonsuojelu, käyttö- ja hoitosuunnitelma, hirvenajo, kansallispuisto, Natura 2000			
Rahoittaja/ toimeksiantaja	Ympäristöministeriö			
	ISBN 952-11-2310-9 (nid.)	ISBN 952-11-2311-7 (PDF)	ISSN 1796-1696 (pain.)	ISSN 1796-170X (verkkoi.)
	Sivuja 54	Kieli suomi	Luottamuksellisuus julkinen	Hinta (sis.alv 8 %)
Julkaisun myynti/ jakaja	Ympäristöministeriö			
Julkaisun kustantaja	Ympäristöministeriö			
Painopaikka ja -aika	Edita Prima Oy, Helsinki 2006			

PRESENTATIONSBLAD

Utgivare	Miljöministeriet Markanvändningsavdelningen	Datum Juni 2006		
Författare	Arbetsgrupp			
Publikationens titel	Metsästys eteläisen Suomen kansallispuistoissa. Ympäristöministeriön asettaman työryhmän raportti (jakt i Finlands södra nationalparker. Rapport av miljöministeriets tillsatt arbetsgrupp)			
Publikationsserie och nummer	Miljöministeriets rapporter 10/2006			
Publikationens tema				
Publikationens delar/andra publikationer inom samma projekt				
Sammandrag	<p>Miljöministeriet tillsatte en arbetsgrupp den 15.6.2005 för att</p> <p>1) Utveckla en användsbar modell att evaluera hjortdjurens bestånd samt verifiera eventuella skador, som hjortdjur har förorsakat inom nationalparker och deras närområden,</p> <p>2) På grund av den nuvarande naturskyddslagstiftningen och med hänsyn till övrigt nyttjande av nationalparkerna, deras olika användargrupper samt de nationella, internationella och gemenskapsrättsliga syften skapa principer för att vid behov reglera hjortdjursbestånd samt andra djurbestånd som har förökats till en oskälig nivå i de sydliga nationalparkerna.</p> <p>Arbetsgruppen föreslår, att stadganden för jakt på hjortdjur samt drivjakt på älg i de sydliga nationalparkerna skulle standradiseras genom att förbereda de nödvändiga förändringarna i vederbörliga stadganden. Drivjakt på älg samt användning av tillåtna drivhundar för jakt av hjortdjur skulle huvudsakligen tillåtas. Nationalparkens innehavare torde ha rättigheten att i praktiken avgöra i enlighet med de lokala förhållandena, hur drivjakt på älg kunde pågå utan att riskera annat bruk av den ifrågavarande nationalparken.</p> <p>Därtill föreslår arbetsgruppen, att personalen i nationalparkerna börjar utreda bestånd av hjortdjur och annat vilt tillsammans med jaktklubbar, forskningsanstalter och enskilda jägare.</p>			
Nyckelord	jakt, naturskydd, naturvård, skötselplan, drivjakt på älg, nationalpark, Natura 2000			
Finansiär/uppdragsgivare	Miljöministeriet			
	ISBN 952-11-2310-9 (hft.)	ISBN 952-11-2311-7 (PDF)	ISSN 1796-1696 (print)	ISSN 1796-170X (online)
	Sidantal 54	Språk finska	Offentlighet offentlig	Pris (inneh. moms 8 %)
Beställningar/distribution	Miljöministeriet			
Förläggare	Miljöministeriet			
Tryckeri/tryckningsort och -år	Edita Prima Ab, Helsingfors 2006			

Ympäristöministeriö asetti 15.6.2005 työryhmän selvittämään eteläisten kansallispuistojemme hirvieläinkantojen määrää ja niiden mahdollisesti aiheuttamia vahinkoja. Työryhmän toiseksi tehtäväksi annettiin luoda periaatteet, joita tarvittaessa voitaisiin käyttää eteläisissä kansallispuistoissa. hirvieläinten ja haitallisessa määrin lisääntyneiden muiden eläinkantojen säätelyyn.

Raportissa esitetään, että hirvieläinten pyyntiä ja hirvenajoa koskeva säädöspohja yhtenäistettäisiin. Hirvenajo ja hirvieläinten metsästyksen sallitun koiran käyttö voitaisiin sallia. Kansallispuiston haltijalle tulisi antaa valtuudet ratkaista paikallisten olosuhteiden mukaan, miten hirvenajo voisi tapahtua vaarantamatta kansallispuiston muuta käyttöä.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖ MINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

ISBN 952-11-2310-9 (nid.)

ISBN 952-11-2311-7 (PDF)

ISSN 1796-1696 (pain.)

ISSN 1796-170X (verkkokj.)